

Chemické látky a směsi v praxi

Výrobce je fyzická nebo právnická osoba usazená v EU, která vyrábí látku

Dovozce je fyzická nebo právnická osoba usazená v EU, která odpovídá za dovoz

dovoz – fyzické uvedení na celní území EU

Následný uživatel je fyzická nebo právnická osoba usazená ve Společenství jiná než výrobce nebo dovozce, která **používá látku** samotnou nebo obsaženou ve směsi při své průmyslové nebo profesionální činnosti. Následným uživatelem **není distributor ani spotřebitel**.

Distributor je fyzická nebo právnická osoba usazená v EU, včetně maloobchodníka, která pouze skladuje a uvádí na trh látku samotnou nebo obsaženou ve směsi pro třetí osoby.

Dodavatel látky nebo směsi je **výrobce, dovozce, následný uživatel nebo distributor** uvádějící na trh látku samotnou nebo obsaženou ve směsi a/nebo směs.

Použití je zpracování, formulace (výroba směsí), spotřeba, skladování, uchovávání, úprava, plnění do zásobníků, přenos z jednoho zásobníku do jiného, míchání, výroba předmětu nebo jakékoli jiné využití

Uvedení na trh je dodání nebo zpřístupnění třetí osobě, za úplatu či zdarma. Za uvedení na trh se považuje také dovoz.

Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006

o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických
látek.....

Platnost nařízení od 1.6.2007

REACH

R egistration

registrace

E valuation

hodnocení

A uthorisation

povolení

(R) estriction

omezení

of

Ch emicals

REACH

R egistration

registrace

E valuation

hodnocení

Blíží se poslední termín registrace 31. 5. 2018

- budou vaši dodavatelé registrovat ?
- Bezpečnostní list – dokument k bezpečnosti práce
- expoziční scénáře – dokument k bezpečnosti práce

REACH

A uthorisation

povolení

(R) estriction

omezení

Kde hledat tyto důležité informace k nakládání BOZP ?

- Na stránkách ECHA
- V bezpečnostním listu oddíl 15

Registrační číslo - struktura registračního čísla:

XX – XXXXXXXXXX – XX – XXXX

TYPE

BASE NUMBER

**CHECKS
NUMBER**

TYPE – dvoumístné číslo označující druh čísla

- 01 Registrace,

- 02 Oznámení klasifikace a označení

- 03 Látka v předmětu, - 04 PPORD,

- 05 Předběžná registrace, - 06 Dotaz (Inquiry),

- 07 Izolované meziprodukty na místě

- 08 Přpravované izolované meziprodukty

- 09 Oznámení držitele údajů

- 17 Dodatečná předregistrace

(od 1. 6. 2017 již není možná)

INDEX NUMBER

Čísla pro každou registrovanou látku stejné:

BASE NUMBER – desetimístné číslo

CHECKSUM – dvojmístné číslo

INDEX NUMBER

Čtyřmístné číslo označující index účastníka společného podání

Registrační číslo

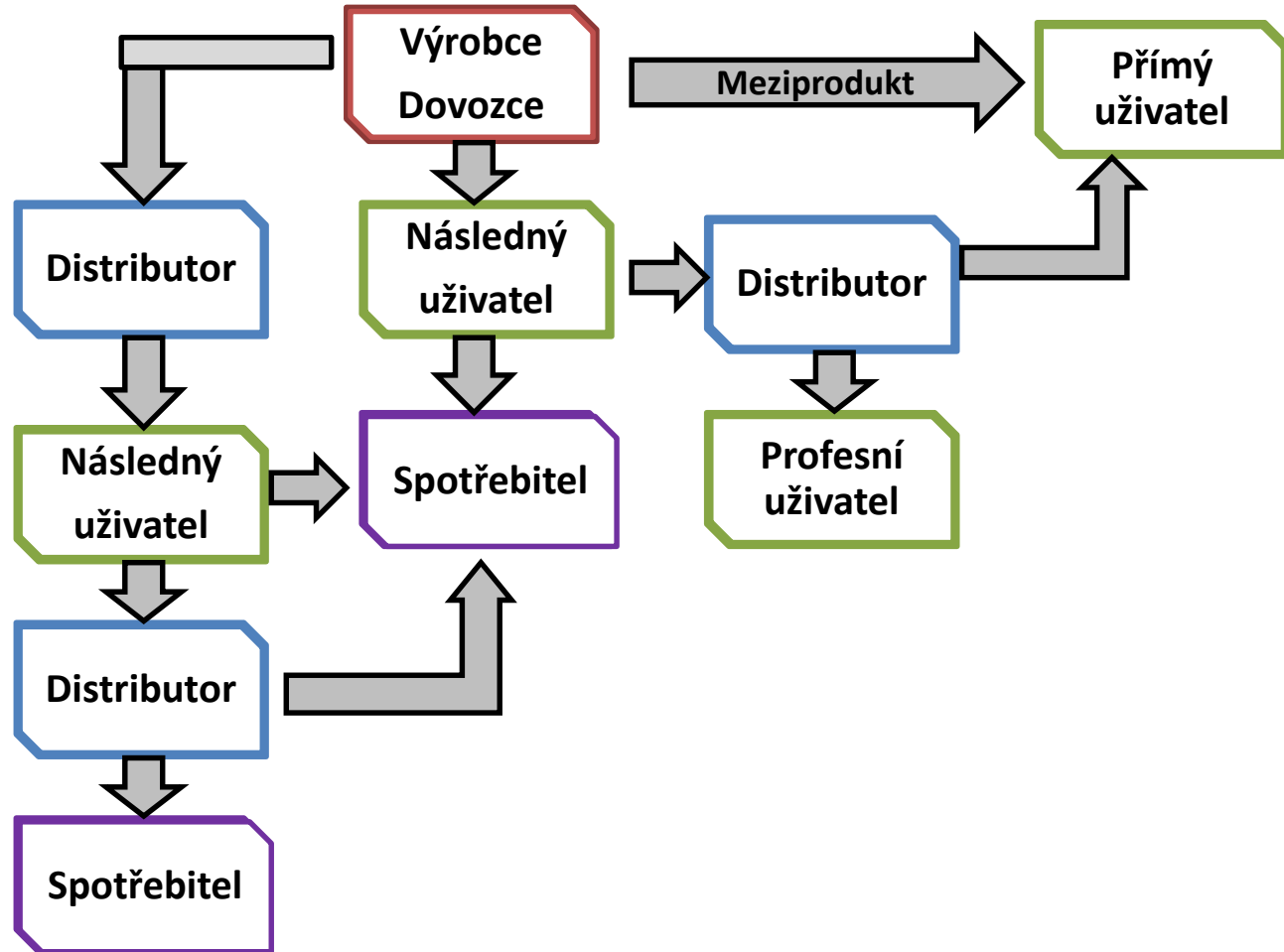
Podle novely nařízení REACH platí princip

jedné registrace, všichni musí registrovat přes hlavního registranta, nelze podat samostatnou registrační dokumentaci

Pozor:

Registrační číslo může být registrantovi odebráno a to i hlavnímu

Pokud máte v BL k **čisté látce** registrační číslo a v oddíle 15.2 je uvedeno, že bylo provedeno hodnocení rizika, je potřeba získat o dodavatele expoziční scénář.

REACH
v dodavatelském
řetězci

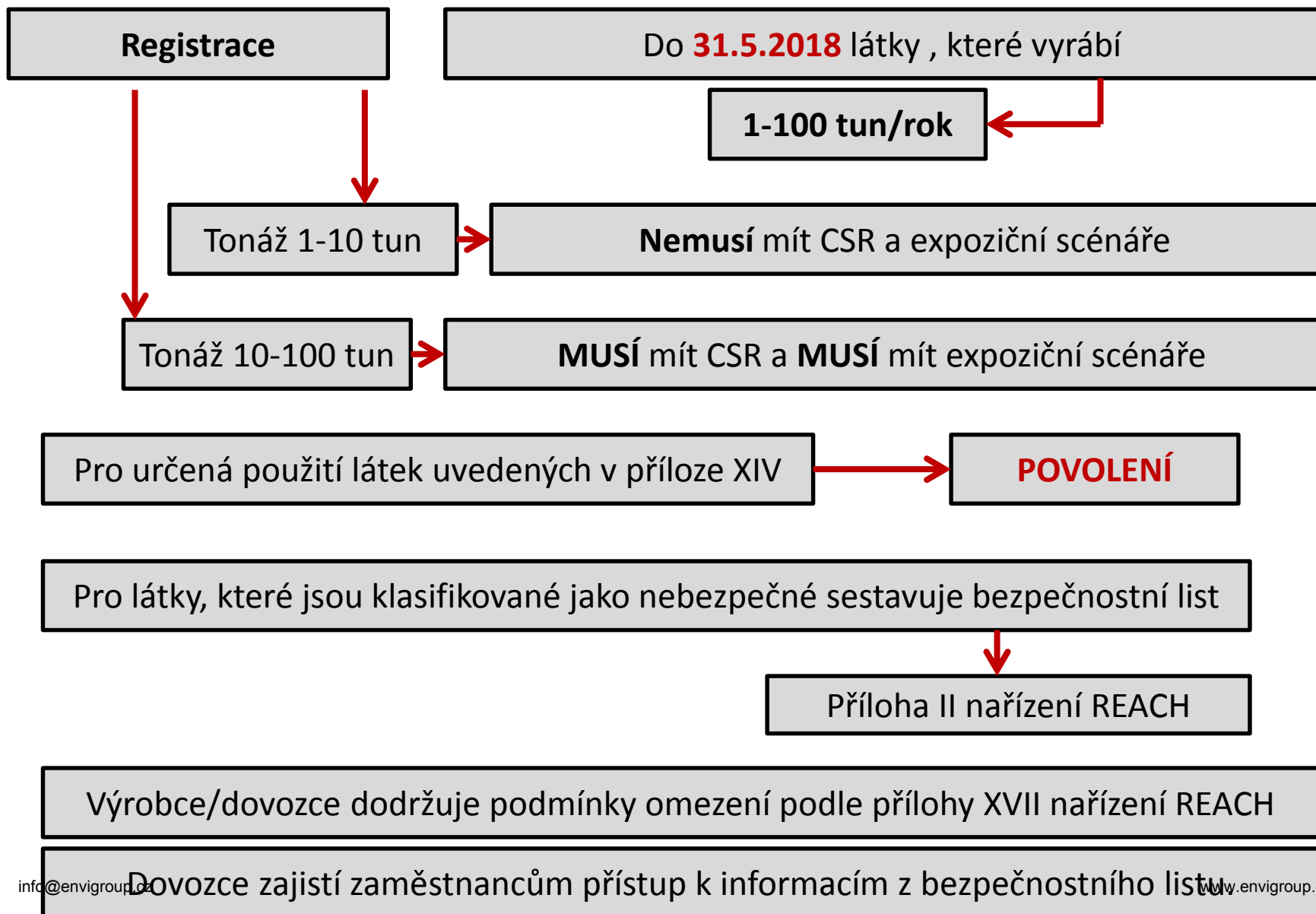
Registrace

1. Látka vyráběná a dovážená do 1 tuny /rok se nemusí registrovat
2. Nad toto množství platí : **NEJPRVE ZAREGISTROVAT POTOM DOVÉZT** (pokud není látka předregistrována)
3. Pokud má látka předregistraci platí pro ni termín registrace 31.5.2018
4. Předregistrovat již nelze, tato možnost skončila 31.5.2017
5. Pozor na tonážní omezení při dovozu přes výhradního zástupce
6. Výhradní zástupce (only representative) nijak nesouvisí s výhradním zastoupením firmy.

Uvedení na trh

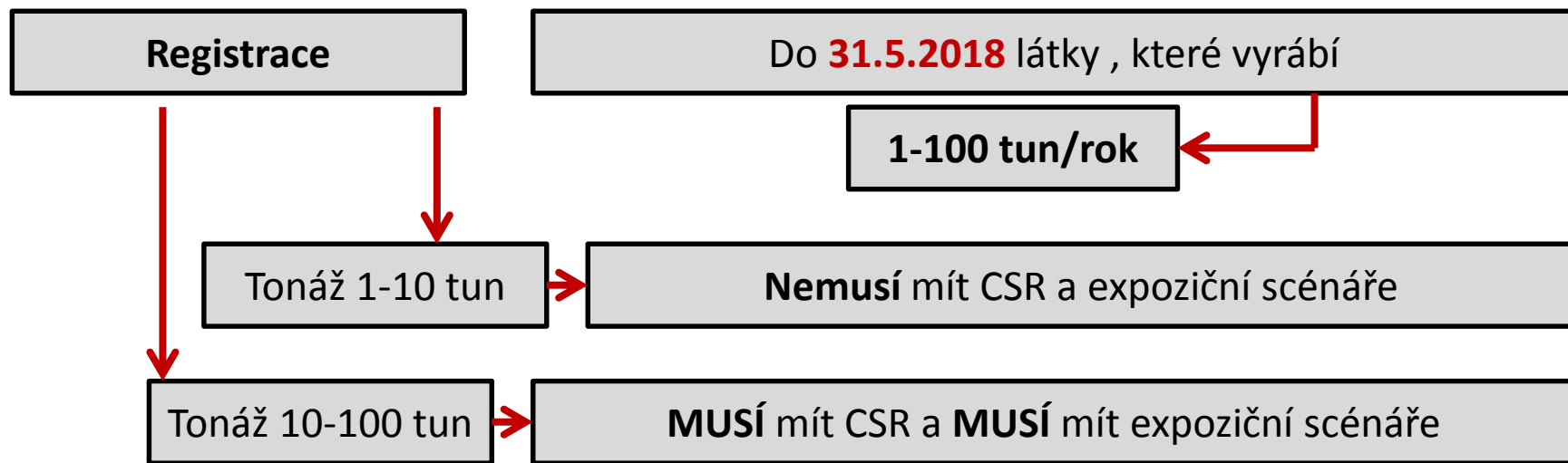
1. Jakékoli předání látky (směsi) je uvedení na trh
2. Dovoz je uvedení na trh a to i pro vlastní potřebu

Povinnosti výrobce a dovozce látky dle nařízení REACH

Povinnosti výhradního zástupce dle nařízení REACH

Seminární základy legislativy CHLS

Výhradní zástupce je právnická osoba usazená v EU, kterou mimoevropský výrobce chemické látky pověřil k zajištění povinnosti registrace.

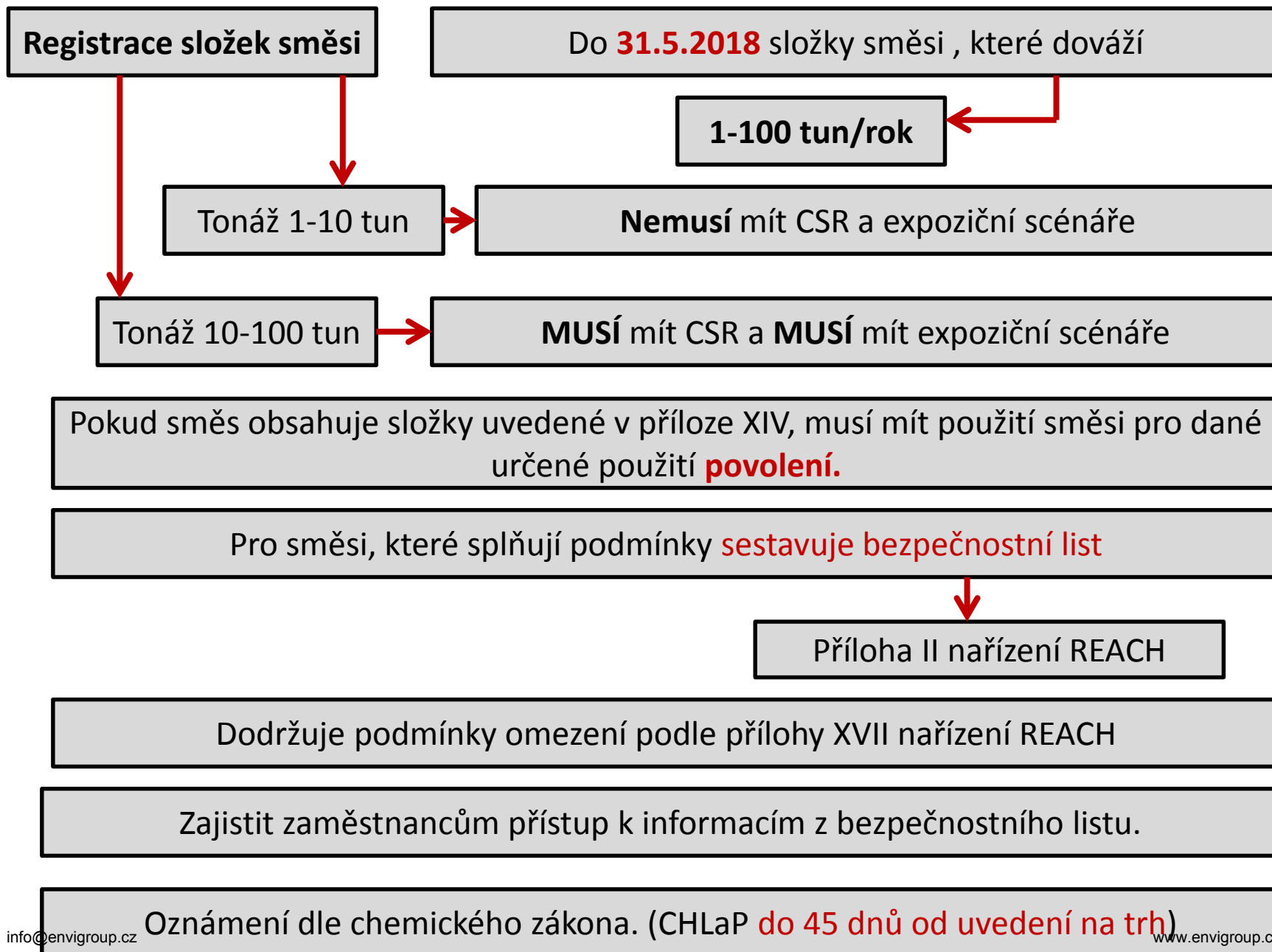
Pokud existuje výhradní zástupce posouvá se dovozce vůči registraci **do role následného uživatele**

Firma chce dovést látku ze země mimo EU v tonáži větší než 1 tuna za rok..

1. Dotaz na výrobce zda má výhradního zástupce
2. Pokud ano, pro jakou tonáž výhradní zástupce předregistroval (do konce května 2018 pro 1-100 t/rok) nebo registroval
3. Vyžádat si písemné potvrzení o existenci výhradního zástupce, včetně informace o tonáži.
4. Udržovat kontakt s výhradním zástupcem, aby nedošlo k překročení tonážního množství, které registroval.
5. Mohu dovézt látku přímo od zahraničního výrobce.
6. Pozor na látky s povolením a omezením.

Povinnosti dovozce směsí dle nařízení REACH

Seminář základy legislativy CHLS

Složky do směsi nakupuje v EU (splňují REACH) nebo dováží

U složek, které se dovážejí pro výrobu ze zemí EU musí být registrace (viz dovozce)

Pokud je složka uvedená v příloze XIV, musí mít povolení na výrobu směsi a pak povolení pro dané určené použití celé směsi

Pro směsi, které splňují podmínky **sestavuje bezpečnostní list**

Při uvedení na trh

Příloha II nařízení REACH

Zajistit zaměstnancům přístup k informacím z bezpečnostních listů složek.

Dodržuje podmínky omezení podle přílohy XVII nařízení REACH

Oznámení dle chemického zákona. (CHLaP **do 45 dnů od uvedení na trh**)

Směsi a látky nakupuje v EU (splňují REACH)

Pokud je složka uvedená v příloze XIV, musí být zařazen v dodavatelském který má povolení pro dané určené použití

Pro směsi, které splňují podmínky kontroluje **bezpečnostní list**

↓
Před uvedení na trh

↓
Příloha II nařízení REACH

Zajistit zaměstnancům přístup k informacím z bezpečnostních listů složek.

Dodržuje podmínky omezení podle přílohy XVII nařízení REACH

Oznámení dle chemického zákona.
(CHLaP **do 45 dnů od uvedení na trh směsi ze země EU**)

Látky do předmětu nakupuje v EU (splňují REACH) nebo dováží

U látek, které se dovážejí pro výrobu ze zemí EU musí být registrace (viz dovozce)

Pokud je látka uvedená v příloze XIV, musí mít povolení na výrobu předmětu

Zajistit zaměstnancům přístup k informacím z bezpečnostních listů látek do předmětu.

Dodržuje podmínky omezení podle přílohy XVII nařízení REACH

Kontrola zda některá látka, použitá v předmětu, není uvedena na seznamu SVHC

Pokud ano:

Látka je v předmětu v koncentraci vyšší než 0,1 % a celkem je látky ve všech vyrobených předmětech více než 1 tuna/rok ?

Oznámení agentuře ECHA (pokud nelze využít výjimku)

Látka je v předmětu v koncentraci vyšší než 0,1 % - oznámit odběrateli, že předmět obsahuje SVHC látku (tuto informaci může vyžadovat i spotřebitel)

Pokud je do předmětu používána směs, musí se nejprve splnit podmínky pro směsi.

Povinnosti spotřebitele dle nařízení REACH

Spotřebitel nemá dle REACH žádné povinnosti

Spotřebitel má na vyžádání právo na informaci o obsahu SVHC látky v předmětu.

Nakládá pouze s registrovanými (předregistrovanými) látkami nebo látkami do 1 tuny/rok

Pokud je složka uvedená v příloze XIV, musí být zařazen v dodavatelském který má povolení pro dané určené použití

Zajistit zaměstnancům přístup k informacím z bezpečnostních listů složek.

Dodržuje podmínky omezení podle přílohy XVII nařízení REACH

Nařízení EP a rady EU 1272/2008

o klasifikaci, označování a balení látek a směsí

Platnost nařízení od 20.1.2009

Nařízení má mnoho novelizací.

Klasifikace je zhodnocení nebezpečných vlastností látky nebo směsi.

Výsledkem **klasifikace** podle CLP je přidělení

- třídy nebezpečnosti
- kategorie nebezpečnosti
- H-věty

Výsledkem **označení** podle CLP je přidělení

- H-věty
- signálního slova
- výstražného symbolu
- P-věty

Klasifikační informace jsou uvedeny v oddíle 2.1 bezpečnostního listu. Informace o označení v oddíle 2.2., musí být soulad mezi informacemi na štítku a oddílem 2.2.

Třída nebezpečnosti - povaha fyzikální nebezpečnosti, nebezpečnosti pro zdraví či nebezpečnosti pro životní prostředí

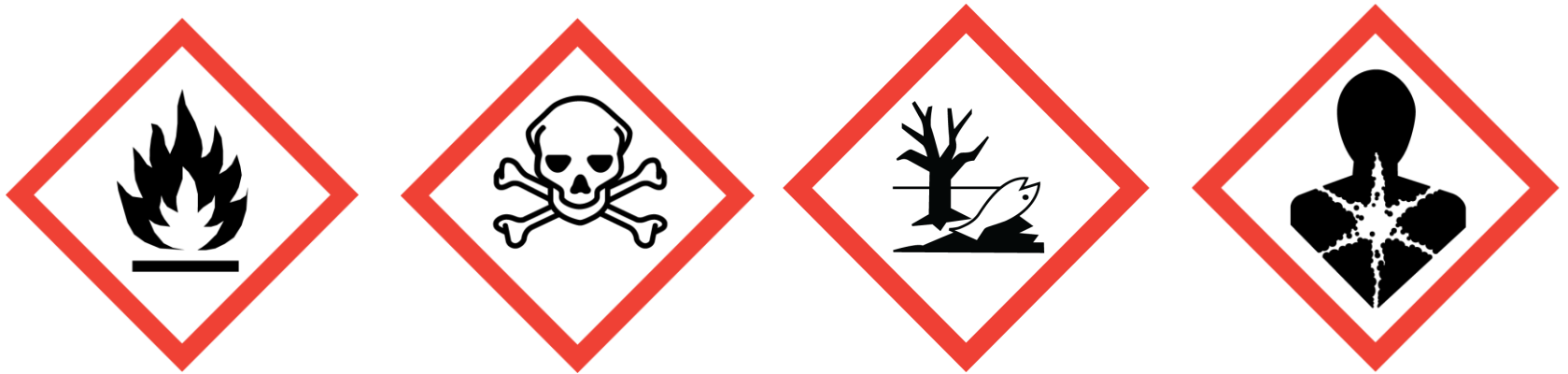
Kategorie nebezpečnosti - rozdělení kritérií v rámci každé třídy nebezpečnosti s upřesněním závažnosti nebezpečnosti

Signální slovo – je slovo označující příslušnou úroveň závažnosti nebezpečnosti za účelem varování před možným nebezpečím; rozlišují se tyto dvě úrovně:

„nebezpečí“ - je signální slovo označující závažnější kategorie nebezpečnosti;

„varování“ - je signální slovo označující méně závažné kategorie nebezpečnosti

Výstražný symbol nebezpečnosti - složené grafické zobrazení obsahující piktogram a další grafické prvky, například orámování, pozadí nebo barvu, jež mají sdělovat specifické informace o daném druhu nebezpečnosti.

Čtverec postavený na špičku.

Přesně daná velikost podle velikosti obalu.

Standardní věty o nebezpečnosti pro každou klasifikaci jsou stanoveny v tabulkách, které uvádějí prvky označení požadované pro každou třídu a najdete je v příloze I nařízení CLP.

Znění standardních vět (H-vět) je uvedeno **v příloze III** nařízení CLP celkem ve 23 jazycích.

H-věta musí být v souladu s touto přílohou v jazyce, který potřebujete na štítek.

H věty

Pro každou třídu a kategorii je jen jedna H věta (výjimka je aerosol)

Její znění **nelze** modifikovat.

Lze ji uvádět v kombinaci číslo-text (H315 Dráždí kůži) nebo pouze jako text (Dráždí kůži). Podstatný na štítku je text.

„Standardní věta o nebezpečnosti“ - věta přiřazená dané třídě a kategorii nebezpečnosti, která popisuje povahu nebezpečnosti dané nebezpečné látky nebo směsi, případně i včetně stupně nebezpečnost

„Hazard statement“ - odtud **H- věta**

Vážné poškození očí / podráždění očí, kategorie 1

H318 – Způsobuje vážné poškození očí.

Vážné poškození očí / podráždění očí, kategorie 2

H319 – Způsobuje vážné podráždění očí.

Žíravost/dráždivost pro kůži, kategorie 1

H314 – Způsobuje těžké poleptání kůže a poškození očí.

Žíravost/dráždivost pro kůži, kategorie 2

H315 – Dráždí kůži

Pokyny pro bezpečné zacházení věta popisující jedno nebo více doporučených opatření pro minimalizaci nebo prevenci nepříznivých účinků způsobených expozicí dané nebezpečné látky nebo směsi v důsledku jejího používání nebo odstraňování

Znění standardních vět (P-vět) je uvedeno **v příloze IV** nařízení CLP celkem ve 23 jazycích.

P-věta musí být v souladu s touto přílohou v jazyce, který potřebujete na štítek.

P věty

Znění je předepsáno v příloze, ale P věty lze **modifikovat a vzájemně spojit**.

P310 Okamžitě volejte TOXIKOLOGICKÉ INFORMAČNÍ STŘEDISKO/lékaře/...

Modifikace:

P310 Okamžitě volejte lékaře.

P310 Okamžitě volejte TOXIKOLOGICKÉ INFORMAČNÍ STŘEDISKO
(+420) 224 919 293

Spojení:

P301 + P310 PŘI POŽITÍ: Okamžitě volejte lékaře.

Výstražné symboly nebezpečnosti dle CLP

16 tříd nebezpečnosti

Třídy nebezpečnosti:

- » Výbušniny
- » Hořlavé plyny
- » Hořlavé aerosoly
- » Oxidující plyny
- » Stlačené plyny
- » Hořlavé kapaliny
- » Hořlavé tuhé látky
- » Samovolně se rozkládající látky
- » Samovznětlivé kapaliny
- » Samovznětlivé tuhé látky
- » Samozahřívající se kapaliny
- » Látky, které při kontaktu s vodou uvolňují hořlavé plyny
- » Oxidující kapaliny
- » Oxidující tuhé látky
- » Organické peroxidy
- » Žíravé pro kovy

Výstražné symboly nebezpečnosti dle CLP

Třídy nebezpečnosti:

- » Akutní toxicita
- » Žíravost / dráždivost pro kůži
- » Vážné poškození očí /oční dráždivost
- » Senzibilizace dýchacích orgánů / kůže

- » Karcinogenita (C)
- » Mutagenita (M)
- » Reprodukční toxicita (R)

(CMR)

- » Toxicita pro specifické cílové orgány
– jednorázová dávka
- » Toxicita pro specifické cílové orgány
– opakovaná dávka
- » Nebezpečí při vdechnutí

Výstražné symboly nebezpečnosti dle CLP

Třídy nebezpečnosti:

- » Akutní toxicita pro vodní prostředí
- » Chronická toxicita pro vodní prostředí

- » Nebezpečnost pro ozónovou vrstvu

Označení = informace na obalu (přímo např. tištěné na obale)
informace na štítku

Co musí být uvedeno na štítku (obalu)

- a) **Jméno / název, adresa a telefonní číslo dodavatele / dodavatelů**
(může být uvedeno i více dodavatelů, nemusí být uveden ten dodavatel, který fyzicky dává na trh),
- b) **Jmenovité množství látky** nebo směsi v obalech, které jsou zpřístupněny široké veřejnosti.
- c) **Identifikátory výrobku.**
- d) Popřípadě výstražné **symboly nebezpečnosti** .
- e) Popřípadě **signální slovo**.
- f) Popřípadě standardní věty o nebezpečnosti (**H-věty**).
- g) Popřípadě náležité pokyny pro bezpečné zacházení (**P-věty**).
- h) Popřípadě **doplňkové informace** (EUH-věty a další informace)

Termíny označení látek a směsí podle CLP.

Látky – jsou označeny podle CLP všechny již od roku 2010 (výjimky ukončeny 2012)

Směsi **uvedené na trh** před **1.6.2015** mohou být ještě označeny „postaru“ a **pouze** v rámci firem i nadále používány, ale takto označeny již nesmí být uváděny na trh.

V případě, že by se tyto „staré zásoby“ uváděly na trh (prodej) musí být přeznačeny podle CLP.

Směsi **uváděné na trh PO 1.6.2015 musí být označeny podle CLP.**

Jazyk informací na štítku.

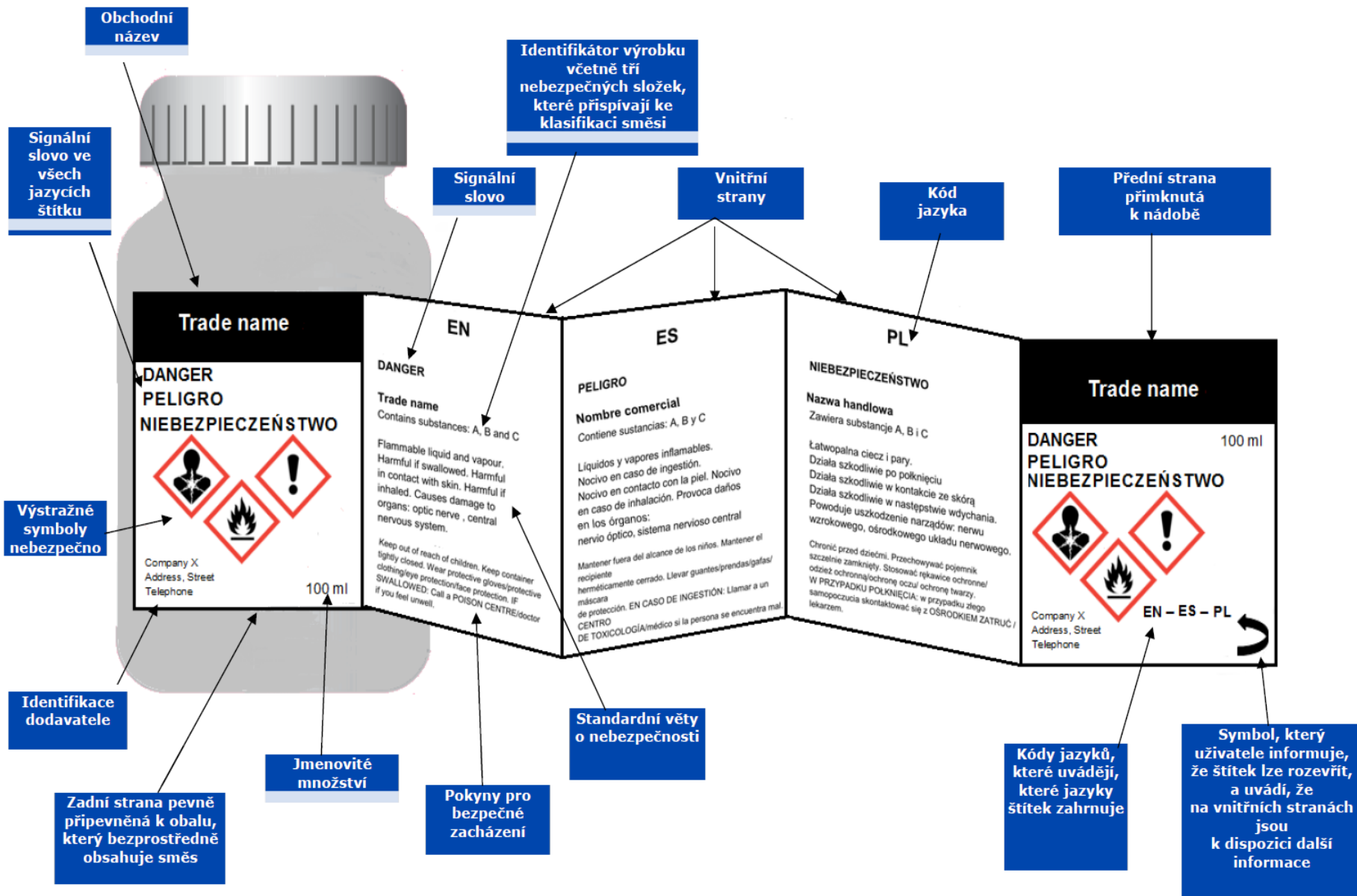
Podle nařízení CLP se informace na štítku uvádějí **v úředním jazyce nebo jazycích členského státu či členských států, v nichž je látka nebo směs uváděna na trh**, nestanoví-li dotčený členský stát jinak.

Lze:

Mít jeden vícejazyčný štítek (podmínka je, že **informace jsou ve všech jazycích stejné**)

Nebo lze mít jednotlivé štítky pro každou zemi, kam je uváděna látka nebo směs na trh.

Informace na štítcích i ve více jazycích musí být čitelné.

Umístění informací na štítku.

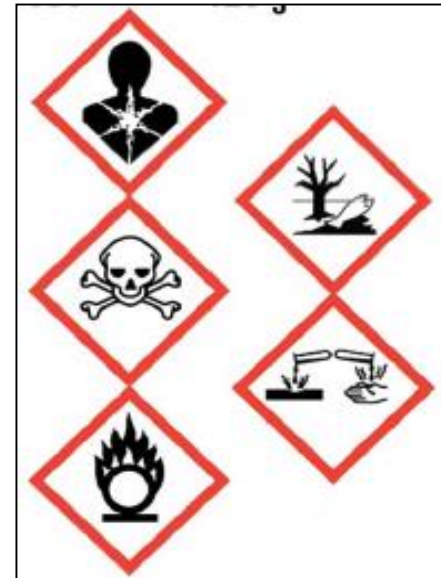
Na štítku musí být **společně umístěny**
výstražné symboly nebezpečnosti,

Signální slovo

H-věty

P-věty

Je na zvážení dodavatele,
jaké aranžmá zvolí pro
uspořádání symbolů

Pro spotřebitele musí být pro některé vyjmenované nebezpečnosti obaly opatřeny **uzávěry odolnými otevření dětmi** a/nebo **hmatatelnými výstrahami pro nevidomé**

Třída (kategorie) nebezpečnosti	Uzávěry odolné proti otevření dětmi	Iné výstrahy*
Akutní toxicita (kategorie 1 až 3)	✓	✓
Akutní toxicita (kategorie 4)		✓
STOT-SE (kategorie 1)	✓	✓
STOT-SE (kategorie 2)		✓
STOT-RE (kategorie 1)	✓	✓
STOT-RE (kategorie 2)		✓
Žíravost pro kůži (kategorie 1A, 1B a 1C)	✓	✓
Senzibilizace dýchacích cest (kategorie 1)		✓
Nebezpečnost při vdechnutí (kategorie 1) <i>Upozorňujeme, že CRF není vyžadován v případě, že látka či směs je dodávána ve formě aerosolového rozprašovače nebo v nádobce vybavené rozprašovačem.</i>	✓	✓
Mutagenita v zárodečných buňkách (kategorie 2)		✓
Karcinogenita (kategorie 2)		✓
Toxicita pro reprodukci (kategorie 2)		✓
Hořlavé plyny (kategorie 1 a 2)		✓
Hořlavé kapaliny (kategorie 1 a 2)		✓
Hořlavé tuhé látky (kategorie 1 a 2)		✓

* Povšimněte si, že ustanovení týkající se TWD se nevztahují na aerosoly, které jsou pouze klasifikovány a označeny jako „extrémně hořlavé aerosoly“ či „hořlavé aerosoly“.

IDENTIFIKACE DODAVATELE

Jméno/název, adresa a telefonní číslo dodavatele / dodavatelů

V dodavatelském řetězci může být v zásadě více než jeden dodavatel stejné látky nebo směsi (např. v případě, že směs byla dodána výrobcem směsi distributorovi (1) a ten ji rovněž dodává distributorovi (2) a ten dále třetím stranám.)

Z pohledu CLP je dodavatel :

- výrobce směsi
- distributor (1)
- distributor (2)

CLP neuvádí, zda je v takovýchto případech třeba uvádět kontaktní údaje všech tří dodavatelů, ani nestanoví, které kontaktní údaje mají přednost

IDENTIFIKACE DODAVATELE

Jméno/název, adresa a telefonní číslo dodavatele / dodavatelů

Za obal a etiketu vždy odpovídá dodavatel

Pokud dodavatel:

1. **Nemění obal ani etiketu** (za předpokladu, že je v češtině) – pak **nemusí přidávat** svůj kontakt na etiketu, ale může, nebo uvede jen svůj kontakt
2. **Přebaluje** – **pak MUSÍ** uvést svůj kontakt na etiketu – zodpovídá za balení
3. **Mění jazyk etikety** – **MUSÍ** uvést svůj kontakt, protože je zodpovědný za správný překlad původního textu

Odpovědný za balení a označení je vždy ten dodavatel, který uvádí na trh bez ohledu na to, zda je uveden na etiketě.

ÚDAJ O HMOTNOSTI

jmenovité množství látky nebo směsi v obalech, které je zpřístupněno široké veřejnosti, pokud toto množství není uvedeno na jiné části obalu.

Údaj o hmotnosti nemusí být uveden na „chemické“ části štítku, ale v případě **spotřebitelského balení MUSÍ** být uveden a měl by být čitelný.

IDENTIFIKÁTOR

LÁTKY

Správný chemický název směsi a identifikační číslo
(indexové číslo, CAS, EINECS)

SMĚSI

Obchodní název směsi
(názvy složek, které jsou zodpovědné za klasifikaci směsi)

VÝSTRAŽNÉ SYMBOLY NEBEZPEČNOSTI

Každý symbol nebezpečnosti pokrývá nejméně jednu patnáctinu minimální povrchové plochy štítku, který je určen k uvedení informací požadovaných podle CLP.

Minimální plocha každého výstražného symbolu nebezpečnosti nesmí být menší než 1 cm²

Zvětším-li rozměr štítku, aby se mi tam všechno vešlo, pak nemusím rozměr symbolu přizpůsobit na 1/15 nového (zvětšeného) rozměru štítku, ale bude dále zaujímat jen 1/15 plochy původního (minimálního) rozměru štítku.

Velikost písma není stanovena, má být snadno čitelné.

(Doporučuje se aspoň 1,8 mm - není právně stanoveno) Lze střídát větší a menší písmo.

Údaje na štítku

Objem balení	Rozměry štítku (v milimetrech)	Rozměry <u>každého</u> z výstražných symbolů (v milimetrech)
nepřesahující 3 litry:	pokud možno alespoň 52 x 74	<u>ne menší než</u> <u>10 x 10</u> pokud možno alespoň 16 x 16
> 3 litry, ale max. 50 litrů:	alespoň 74 x 105	alespoň 23 x 23
> 50 litrů, ale max. 500 litrů:	alespoň 105 x 148	alespoň 32 x 32
> 500 litrů:	alespoň 148 x 210	alespoň 46 x 46

Výstražný symbol nebezpečnosti - složené grafické zobrazení obsahující symbol a další grafické prvky, například orámování, vzor pozadí nebo barvu, jež mají sdělovat specifické informace o daném druhu nebezpečnosti

Symbyly na stránkách GHS

<http://www.unece.org/trans/danger/publi/ghs/pictograms.html>

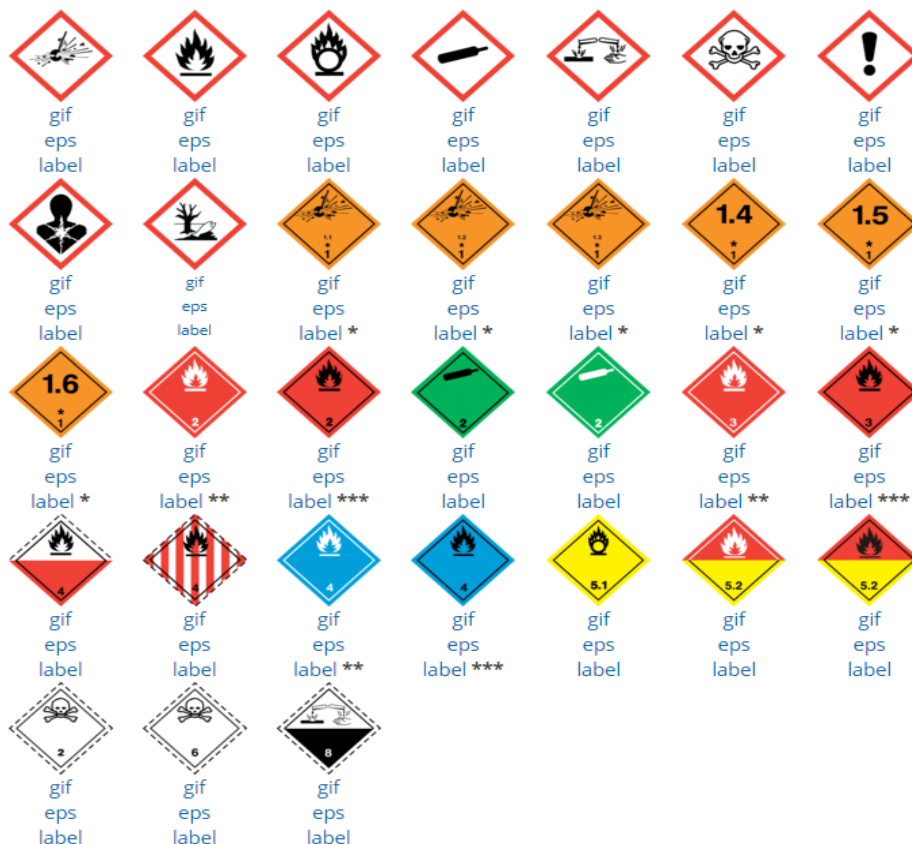
To download the pictograms, right-click on the formats under each picture and select **Save Target As...**

Notes:

GIF files are in RGB.

For CMYK colours use the file "label" (the "label" format is a TIF file with a 45°-rotated picture for direct label printing).

The pictograms are only available in the formats displayed hereafter.

*: For the class on explosives (i.e. Class 1 for transport). ** is to be replaced by the indication of the

Obrázek formát gif

<http://www.unece.org/fileadmin/DAM/trans/danger/publi/ghs/pictograms/skull.gif>

Používání kódů výstražných symbolů

Piktogramy

GHS01 	GHS02 	GHS03
GHS04 	GHS05 	GHS06
GHS07 	GHS08 	GHS09

Signální slovo

„Standardní věta o nebezpečnosti“

„Pokyny pro bezpečné zacházení“

DOPLŇKOVÉ INFORMACE

Doplňkové informace o nebezpečnosti „EUH“ věty

EUH066 – „Opakovaná expozice může způsobit vysušení nebo popraskání kůže.“

Pro látky a směsi, které reagují mají uvedené vlastnosti. Pro směsi pokud je složek s touto vlastností nad 20%.

(R66 Opakovaná expozice může způsobit vysušení nebo popraskání kůže)

Doplňkové údaje na štítku pro některé směsi (EUH začínající 2...)

Uvádějí se i když látka nebo směs není klasifikovaná

EUH208 – „Obsahuje <název senzibilizující látky>. Může vyvolat alergickou reakci.“

EUH210 – „Na vyžádání je k dispozici bezpečnostní list.“

Používání rozkládacích štítků, přívěsných visaček a vnějších obalů

Důvodem může být skutečnost, že je třeba na štítku v členském státě, kde je chemická látka uvedena na trh, uvést více než jeden jazyk, nebo jednoduše skutečnost, že obal je příliš malý nebo je jeho označení složité vzhledem k jeho formě či tvaru.

V takové situaci mohou být prvky označení uvedené v článku 17 nařízení CLP zobrazeny na:

- rozkládacích štítcích nebo
- přívěsných visačkách nebo
- vnějším obalu.

Vnější obal

obal obsahuje mnoho jednotlivých balení, která jsou příliš malá nebo jejichž označení je příliš složité z důvodu jejich formy/tvaru

- Štítek na každém vnitřním či vloženém obalu pak bude obsahovat alespoň **výstražné symboly nebezpečnosti, identifikátor/y výrobku a jméno/název a telefonní číslo dodavatele** látky nebo směsi
- Jestliže je použita varianta vnějšího obalu, musí distributor či maloobchodník dbát na to, aby všechny prvky označení požadované nařízením CLP byly dostupné, když se později rozhodne prodat jednotlivá balení zvlášť.

Výjimky z označování u balení, jejichž obsah nepřesahuje 125 ml

- z prvků označení je možné vynechat standardní věty o nebezpečnosti a pokyny pro bezpečné zacházení u následujících nebezpečností:

- 1) Ox. Gas 1
- 2) Press. Gas
- 3) Flam. Liq. 2,3
- 4) Flam. Sol. 1,2
- 5) Self-react. C až F
- 6) Self-heat. 2
- 7) Water-react. 1 až 3
- 8) Ox. Liq. 2, 3
- 9) Ox. Sol. 2, 3
- 10) Org. Perox. C až F
- 11) Acute Tox. 4, ne spotřebiteli
- 12) Skin Irrit. 2
- 13) Skin Irrit. 2

- 14) STOT SE 2, 3, ne spotřebiteli
- 15) STOT RE 2, ne spotřebiteli
- 16) Aquatix Acute 1
- 17) Aquatic Chronic 1, 2.

Pro uvedené kategorie nebezpečnosti se požaduje uvedení výstražného symbolu nebezpečnosti a signálního slova.

Výjimky z označování u balení, jejichž obsah nepřesahuje 125 ml

- z prvků označení je možné vynechat pokyny pro bezpečné zacházení u následujících nebezpečností:

- 1) Flam. Gas 2
- 2) Lact.
- 3) Aquatic Chronic 3, 4

Uvádí se standardní věty o nebezpečnosti a signální slovo (u Flam. Gas. 2), jelikož pro uvedené třídy nebezpečnosti nejsou požadovány žádné výstražné symboly nebezpečnosti.

Výjimky z označování u balení, jejichž obsah nepřesahuje 125 ml

- z prvků označení je možné vynechat výstražný symbol, signální slovo, standardní věty o nebezpečnosti a pokyny pro bezpečné zacházení u následující nebezpečnosti:

1) Met. Corr. 1

Novela 487/2013:

Látky nebo směsi klasifikované jako korozivní pro kovy, nikoli však žíravé pro kůži ani pro oči, které jsou v konečném stavu v balení pro spotřebitelské použití, nemusí na štítku nést výstražný symbol nebezpečnosti (při jakémkoliv objemu)

Výjimky pro zvláštní případy

Rozpustný obal pro jednorázové použití:

Další výjimka uvedená v nařízení CLP se vztahuje na rozpustný obal, jehož obsah **nepřesahuje 25 ml**: všechny prvky označení požadované článkem 17 nařízení CLP mohou být u rozpustného obalu vynechány, za předpokladu, že je určen k jednorázovému použití a je opatřen vnějším obalem, který obsahuje všechny prvky označení požadované nařízením CLP. Výjimka se použije ve všech případech, kdy je obsažená látka nebo směs klasifikována výhradně pro jeden nebo více typů nebezpečnosti uvedených ve výjimkách balení do 125 ml.

Tato výjimka se však nevztahuje na látky a směsi v oblasti působnosti nařízení 1107/2009/ES (přípravky na ochranu rostlin) nebo nařízení 528/2012/ES (biocidní přípravky).

Rozpustný obal pro jednorázové použití

Intoxikace a poškození očí u dětí

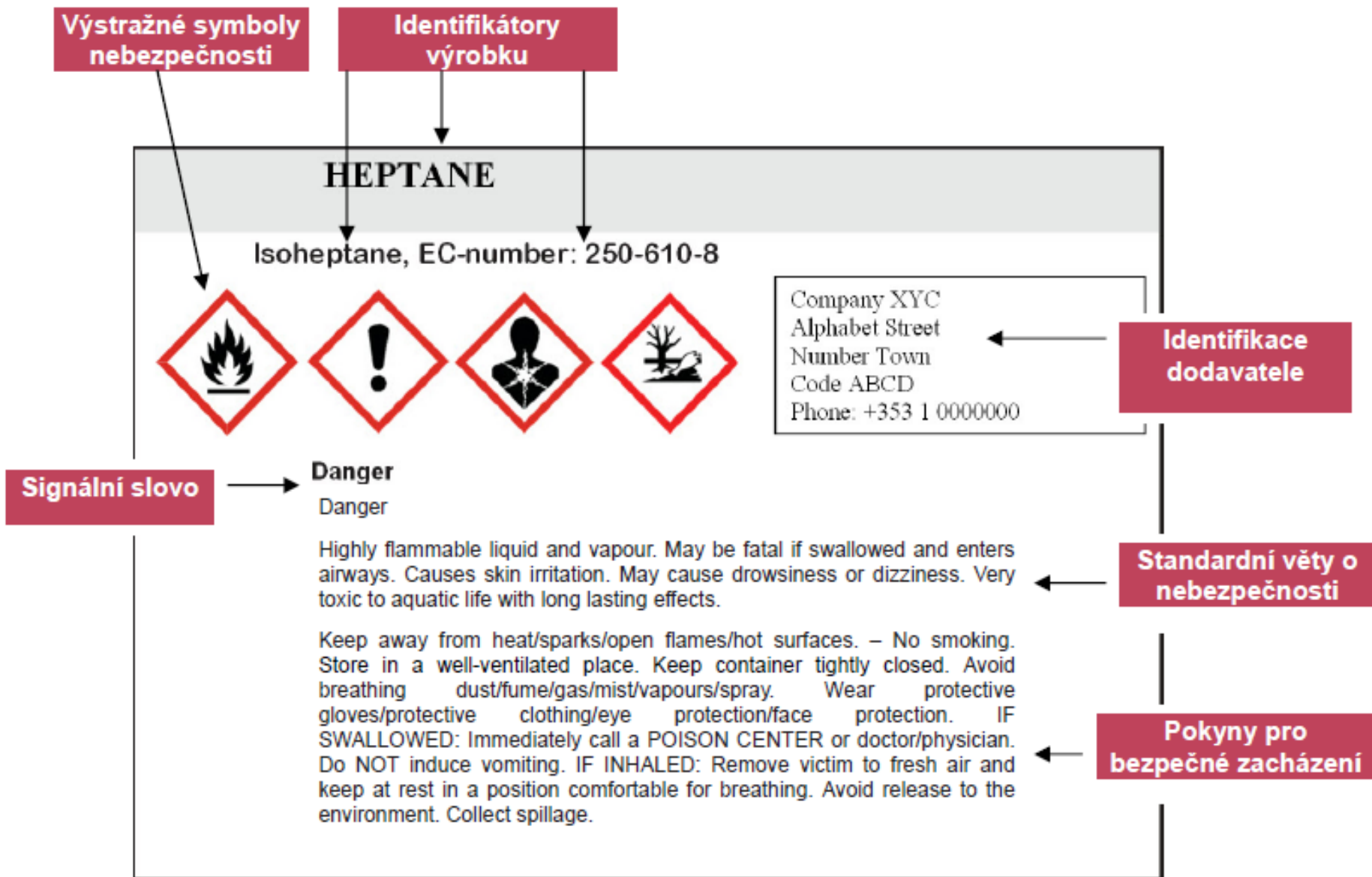
od 1.6.2015 (už balené výjimka do 31.12.2015)

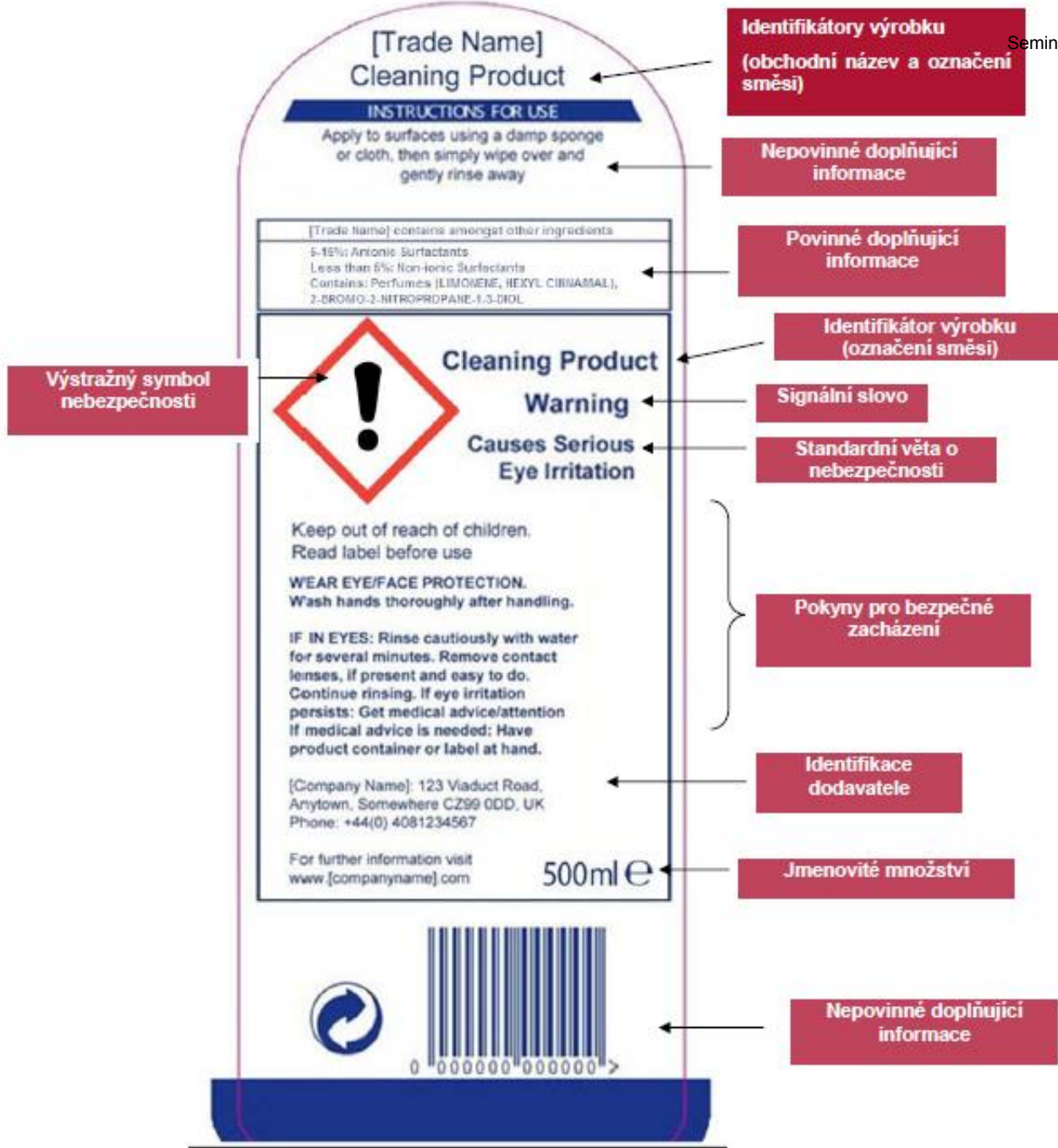
Prací prostředky v rozpustném obalu musí být uzavřeny ve vnějším obalu
Vnější obal musí být

- neprůhledný nebo tmavý, opakovaně uzavíratelný
- samostatně stojící nádoba
- **P102 Uchovávejte mimo dosah dětí – na viditelném místě a poutající pozornost**
- uzávěr – **silou**, koordinovaný pohyb rukou

Rozpustný obal musí

- **averzivní přísadu**, který vyvolá nejdéle za 6 s odmítavou reakci
- **vydrží 30 s ve vodě o t 20°C a odolá tlaku o síle 300 N**

Identifikátory výrobku

Výstražné symboly
nebezpečnosti

Signální slovo

Lithium

EC No 231-102-5

Danger

In contact with water releases flammable gases which may ignite spontaneously.
Causes severe skin burns and eye damage.

Reacts violently with water.

Standardní věty o nebezpečnosti

Doplňující standardní věta o nebezpečnosti EUH014

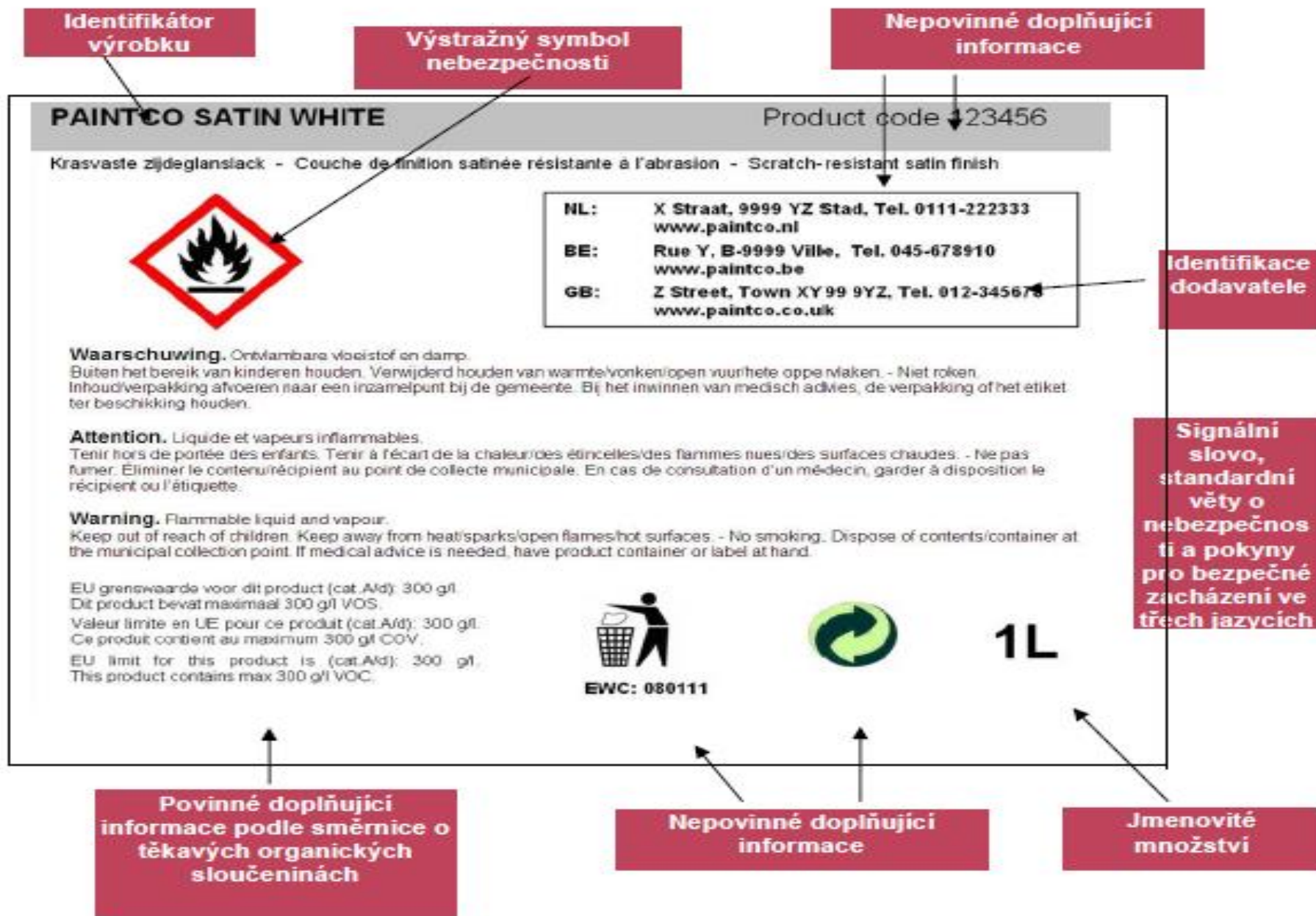
Pokyny pro bezpečné zacházení

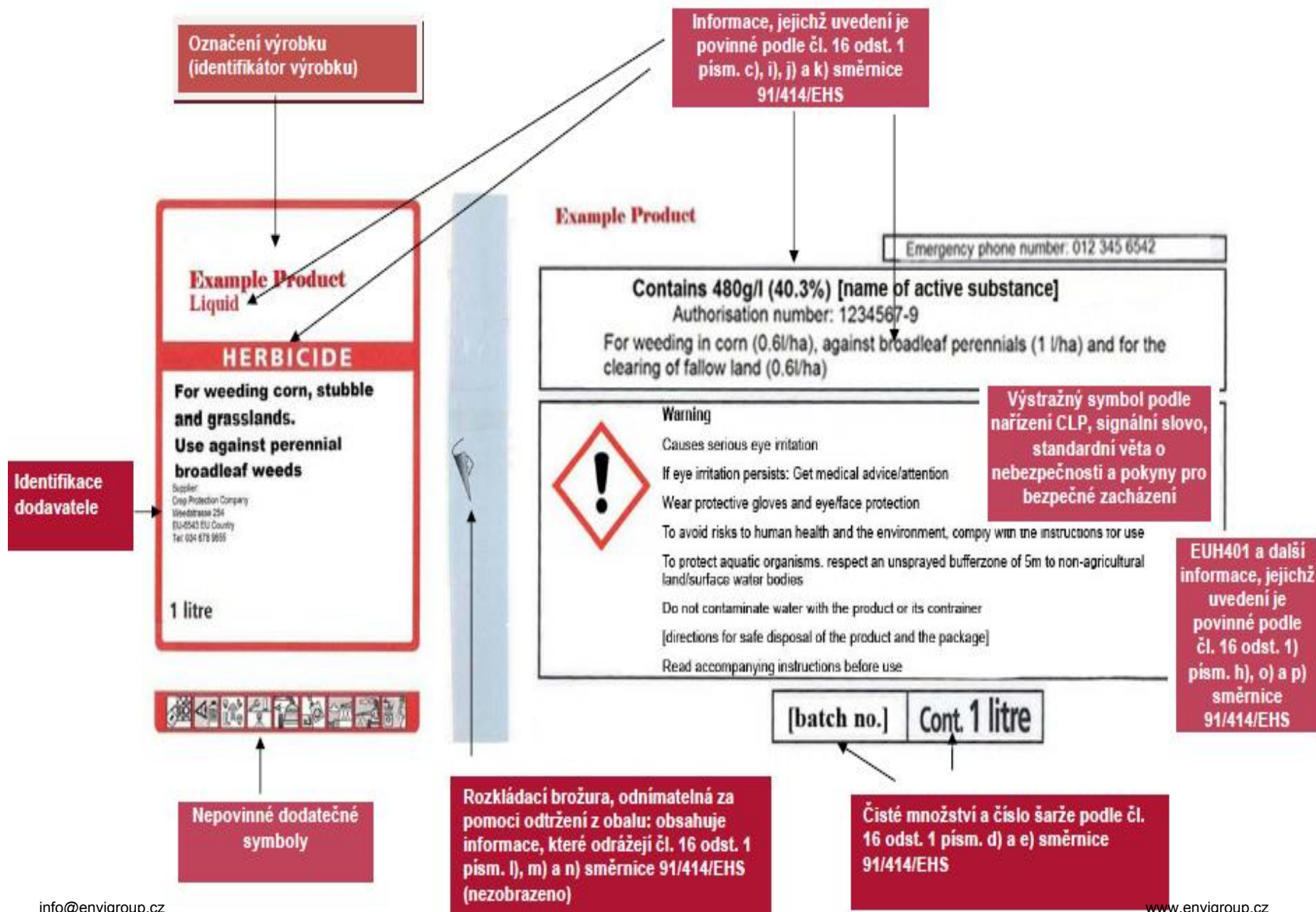
Wear protective gloves/protective clothing/eye protection/face protection.
Brush off loose particles from skin. Immerse in cool water.

IF SWALLOWED: Rinse mouth. Do NOT induce vomiting. Immediately call a POISON Center or doctor/physician. IF ON SKIN (or hair): Remove / Take off immediately all contaminated clothing. Rinse skin with water / shower. IF IN EYES: Rinse cautiously with water for several minutes. Remove contact lenses, if present and easy to do. Continue rinsing.

Metaflam GmbH, Marie-Curie-Street 1, D-11111 Hochtiefen, phone +49 4545 38899

Identifikace dodavatele

1000000025

K12345678 808

25 ml

Exp. date: **31.12.11**pro analysi
ACSn-Hexan
för analys
n-heksaani

Index-No: 601-037-00-0

Company S.A., City, 80766
EU, www.company.com
Tel. +41(0)1234 56-7890

Lot

Fara. Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna. Misstänks kunna skada fertiliteten. Vid FÖRTÄRING: Kontakta genast GIFT-INFORMATIONSCENTRAL eller läkare. Framkalla inte kräkning.

Vaara. Voi olla tappavaa nieltynä ja joutuessaan hengitysteihin. Epäilään heikentävän hedelmällisyyttä. JOS KEMIKAALIA ON NIELTY: Ota välittömästi yhteys MYRKYTYSTI-ETOKESKUKSEEN tai lääkäriin. Ei saa oksennuttaa.

Nebyly vynechány žádné symboly; je uvedena celá řada výstražných symbolů nebezpečnosti

Výjimky pro malé obaly: omezený soubor standardních vět o nebezpečnosti a pokynů pro bezpečné zacházení, které jsou na štítku seskupeny podle jazyka.

199999925

K12345678 808
Lot

125 g

[substance name]

GR for analysis

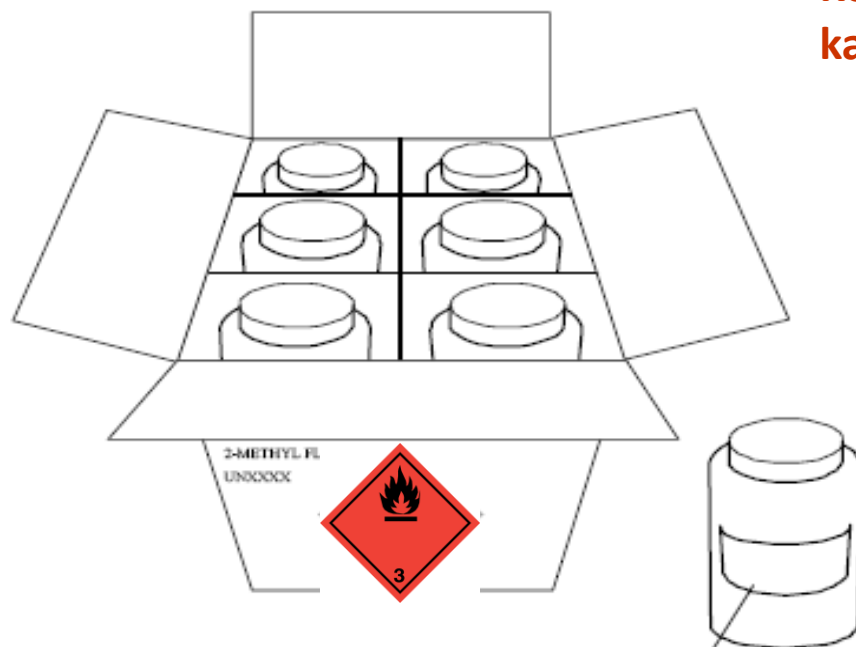
CAS No xxxx-yy-z

Fa. Muster KG, Musterdorf,
Germany, www.mcwustermann.de
Tel. +49(0)1234 56-7890min. shelf life: **31.12.11**

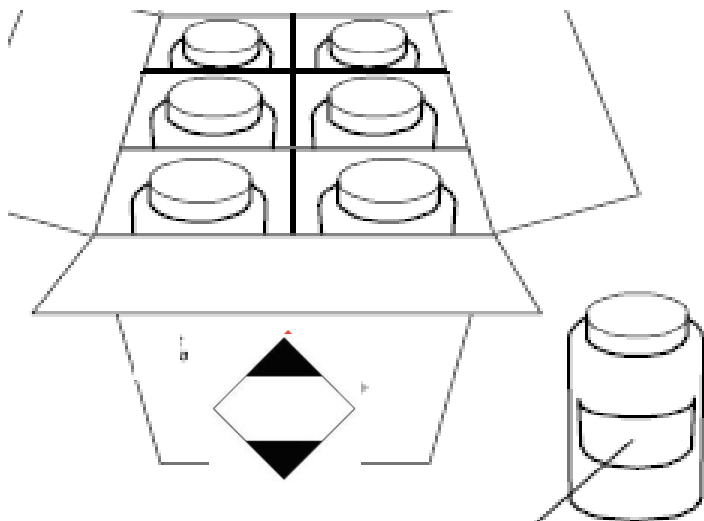
Danger. May cause cancer. May cause genetic defects. May damage fertility or the unborn child. Fatal if inhaled. Toxic if swallowed. Causes severe skin burns and eye damage. May cause allergy or asthma symptoms or breathing difficulties if inhaled. May cause an allergic skin reaction. Causes damage to organs through prolonged or repeated exposure. Obtain special instructions before use. IF exposed: Immediately call a POISON CENTER or doctor/physician. IF INHALED: If breathing is difficult, remove victim to fresh air and keep at rest in a position comfortable for breathing. Wear protective gloves/protective clothing/eye protection/face protection. In case of inadequate ventilation, wear respiratory protection.

Z důvodu závažnosti nebezpečností není výrazné omezení výstražných symbolů nebezpečnosti možné. Počet pokynů pro bezpečné zacházení byl však výrazně omezen.

Kombinovaný obal pro hořlavou kapalinu kat. 2

2-METHYL FLAMMALINE	Product Identifier (see 1.4.10.5.2 (d))
	SIGNAL WORD (see 1.4.10.5.2 (a))
	Hazard Statements (see 1.4.10.5.2 (b))
Precautionary Statements (see 1.4.10.5.2 (c)) Additional information as required by the competent authority as appropriate.	
Supplier Identification (see 1.4.10.5.2 (e))	

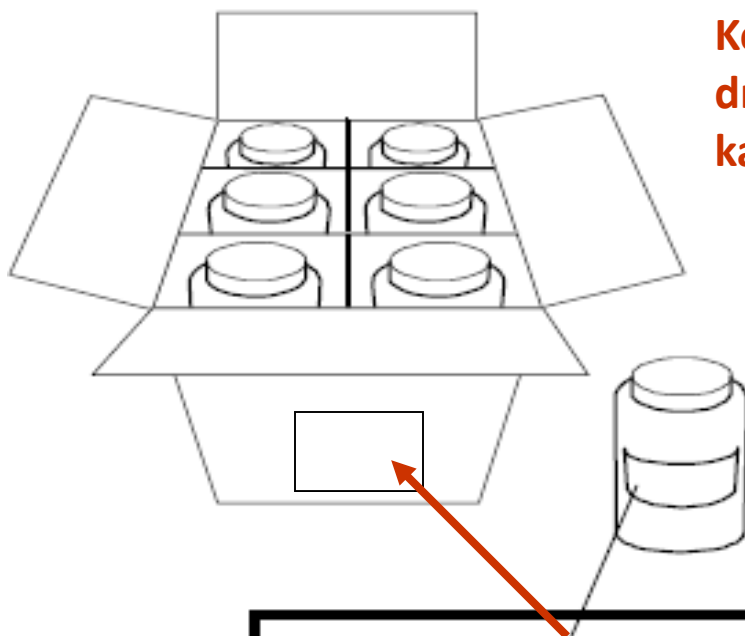

Kombinovaný obal pro specifickou orgánovou toxicitu a hořlavou kapalinu kat. 2

Omezené množství

PAINT (FLAMMALINE, LEAD CHROMIUM)	Product Identifier (see 1.4.10.5.2 (d))
	SIGNAL WORD (see 1.4.10.5.2 (a))

	Hazard Statements (see 1.4.10.5.2 (b))
Precautionary Statements (see 1.4.10.5.2 (c))	
Additional information as required by the competent authority as appropriate.	
Supplier Identification (see 1.4.10.5.2 (e))	

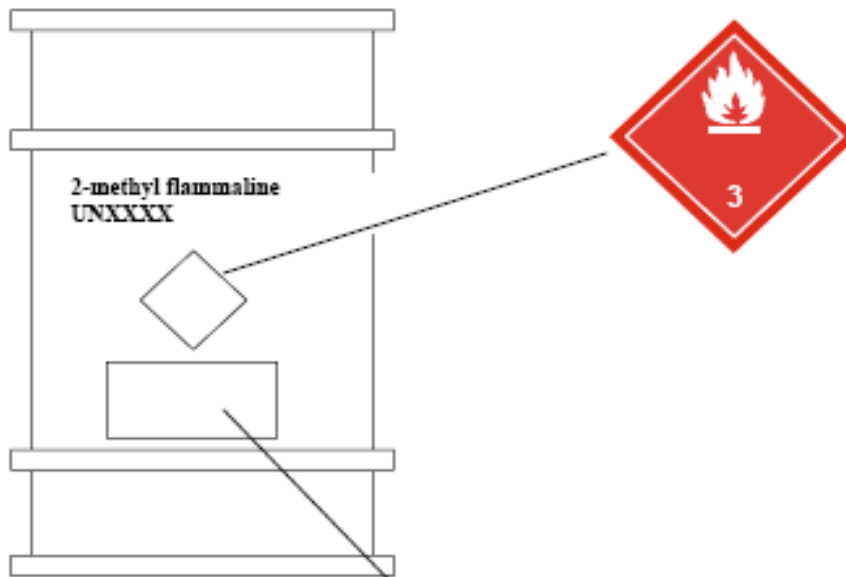
Kombinovaný obal pro kožní dráždivost kat. 2 a oční dráždivost kat. 2

Poznámka:

Dle GHS nemusí být označen vnější obal.

BLAHZENE SOLUTION		Product Identifier (see 1.4.10.5.2 (d))
	SIGNAL WORD (see 1.4.10.5.2 (a))	
	Hazard Statements (see 1.4.10.5.2 (b))	
Precautionary Statements (see 1.4.10.5.2 (c)) Additional information as required by the competent authority as appropriate.		
Supplier Identification (see 1.4.10.5.2 (e))		

Jeden obal pro
hořlavou
kapalinu kat. 2

Může být
uveden, ale
nemusí

2-METHYL FLAMMALINE	Product Identifier (see 1.4.10.5.2 (d))
SIGNAL WORD (see 1.4.10.5.2 (a))	
Hazard Statements (see 1.4.10.5.2 (b))	
Precautionary Statements (see 1.4.10.5.2 (c))	
Additional information as required by the competent authority as appropriate.	
Supplier Identification (see 1.4.10.5.2 (e))	

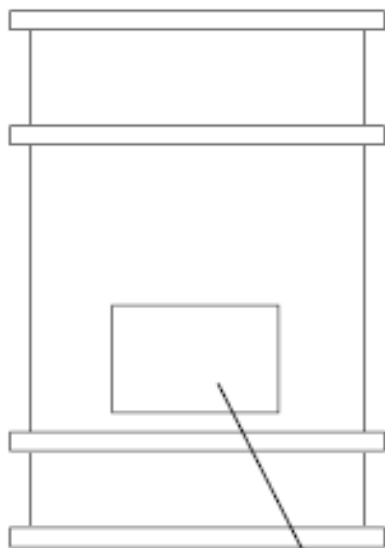

Jeden obal pro specifickou
orgánovou toxicitu a hořlavou
kapalinu kat. 2

Může být
uveden, ale
nemusí

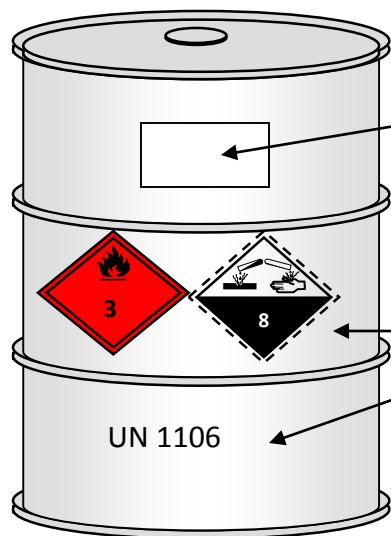
PAINT (METHYL FLAMMALINE, LEAD CHROMOMIUM)		Product Identifier (see 1.4.10.5.2 (d))
	SIGNAL WORD (see 1.4.10.5.2 (a))	
	Hazard Statements (see 1.4.10.5.2 (b))	
Precautionary Statements (see 1.4.10.5.2 (c))		
Additional information as required by the competent authority as appropriate.		
Supplier Identification (see 1.4.10.5.2 (e))		

Jeden obal pro kožní dráždivost kat. 2 a oční dráždivost kat. 2

BLAHZENE SOLUTION	Product Identifier (see 1.4.10.5.2 (d))
	SIGNAL WORD (see 1.4.10.5.2 (a))
	Hazard Statements (see 1.4.10.5.2 (b))
Precautionary Statements (see 1.4.10.5.2 (c))	
Additional information as required by the competent authority as appropriate.	
Supplier Identification (see 1.4.10.5.2 (e))	

Společný obal přepravní a chemický

Označení „chemie“

Označení pro přepravu

UN 1106

Směs 1

Nebezpečí

H-věty

Dodavatel:

P-věty

Směs 1

Nebezpečí

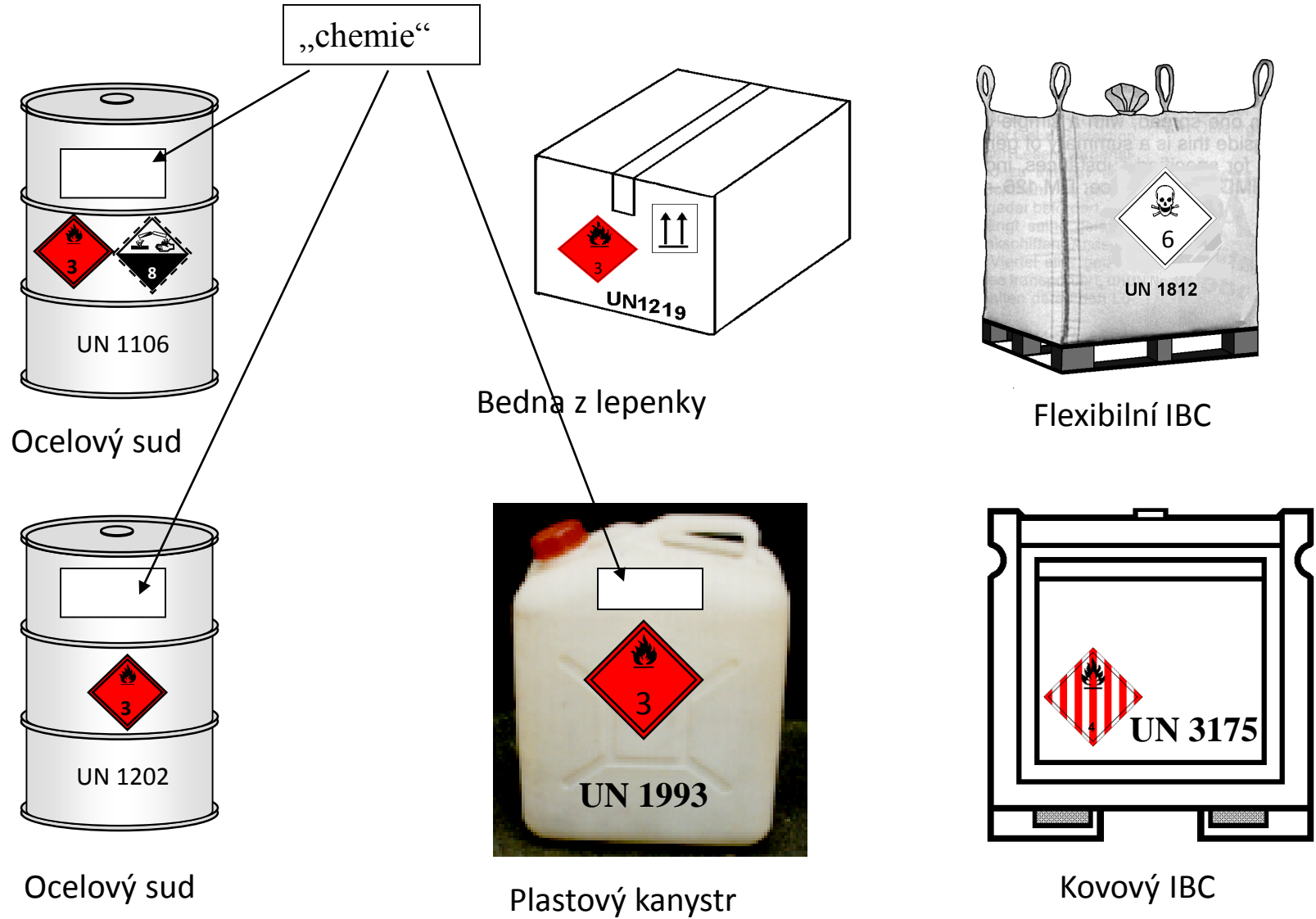
H-věty

Dodavatel:

P-věty

Pokud jsou bezpečnostní značky ADR zástupné, nemusí být umístěny v chemickém štítku, ale mohou.

Označen ze dvou
protilehlých stran
ADR

„Chemický štítek“
stačí jeden

Plastový IBC kontejner

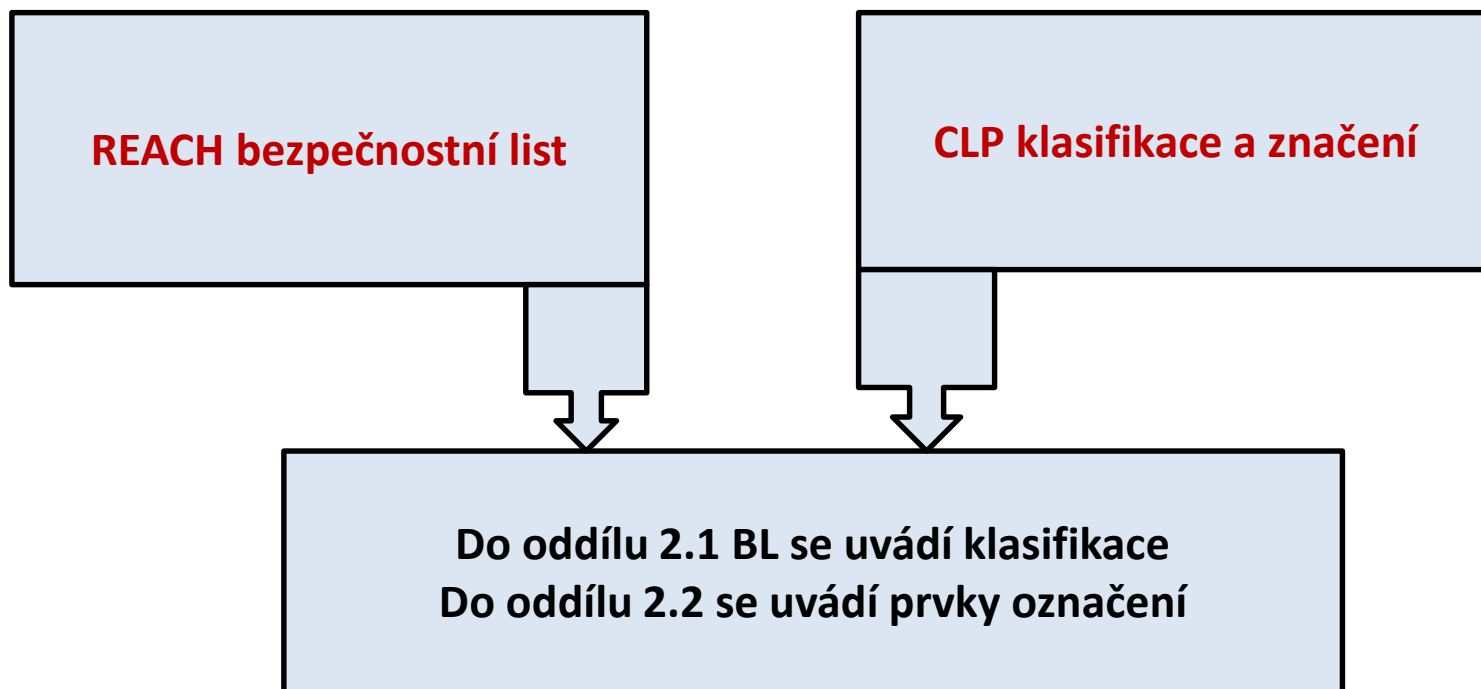

<https://www.napofilm.net/en/napos-films/napo-danger-chemicals?filmid=napo-012-danger-chemicals>

**CLP
v dodavatelském
řetězci**

REACH neobsahuje žádné povinnosti v souvislosti s klasifikací, balením a označováním.

1. Každá látka a směs musí mít vyhodnocenu nebezpečnost
2. Je-li klasifikovaná a uvádí se na trh musí mít označení a musí být správně zabalena
3. Pod nařízením CLP spadá povinnost notifikace látek na ECHA
4. Označení v přesné souladu s CLP se týká uvádění na trh
5. Dovoz = uvedení na trh

Povinnosti výrobce a dovozce látky dle nařízení CLP

Klasifikace vyrobené látky = zhodnocení nebezpečných vlastností

Bez ohledu na vyrobenou **tonáž**

Výrobce klasifikuje všechny registrované látky

Při uvedení na trh

Klasifikace dle CLP

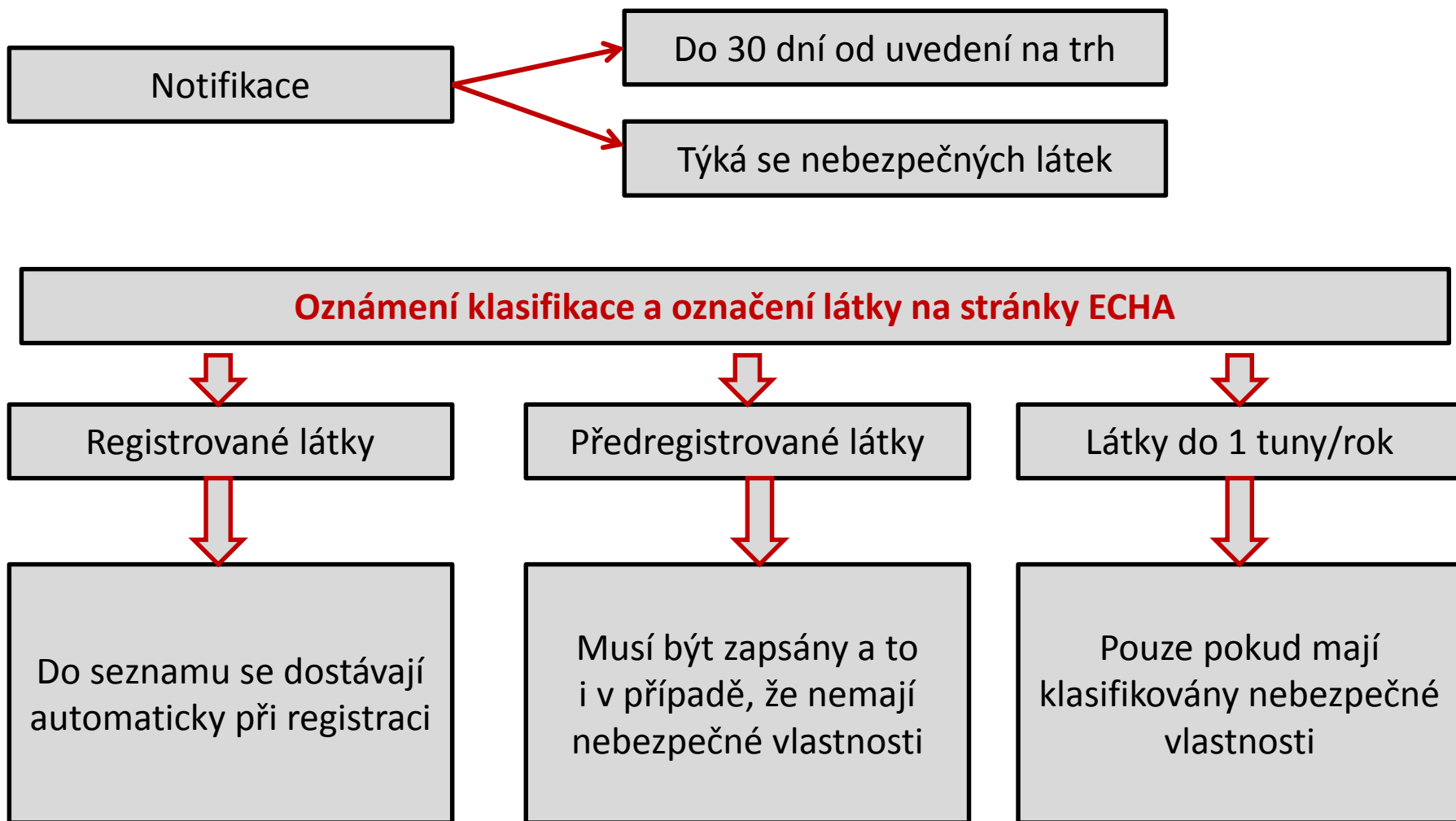
Balení dle CLP

Označení dle CLP

Notifikace

Do 30 dní od uvedení na trh

Oznámení klasifikace a označení látky na stránky ECHA

Výhradní zástupce je právnická osoba usazená v EU, kterou mimoevropský výrobce chemické látky pověřil k **zajištění povinnosti registrace**.

Výhradní zástupce nemá povinnost notifikovat

Povinnost notifikace patří do nařízení CLP

Z pohledu CLP je dovozce využívající služeb výhradního zástupce **stále DOVOZCE**

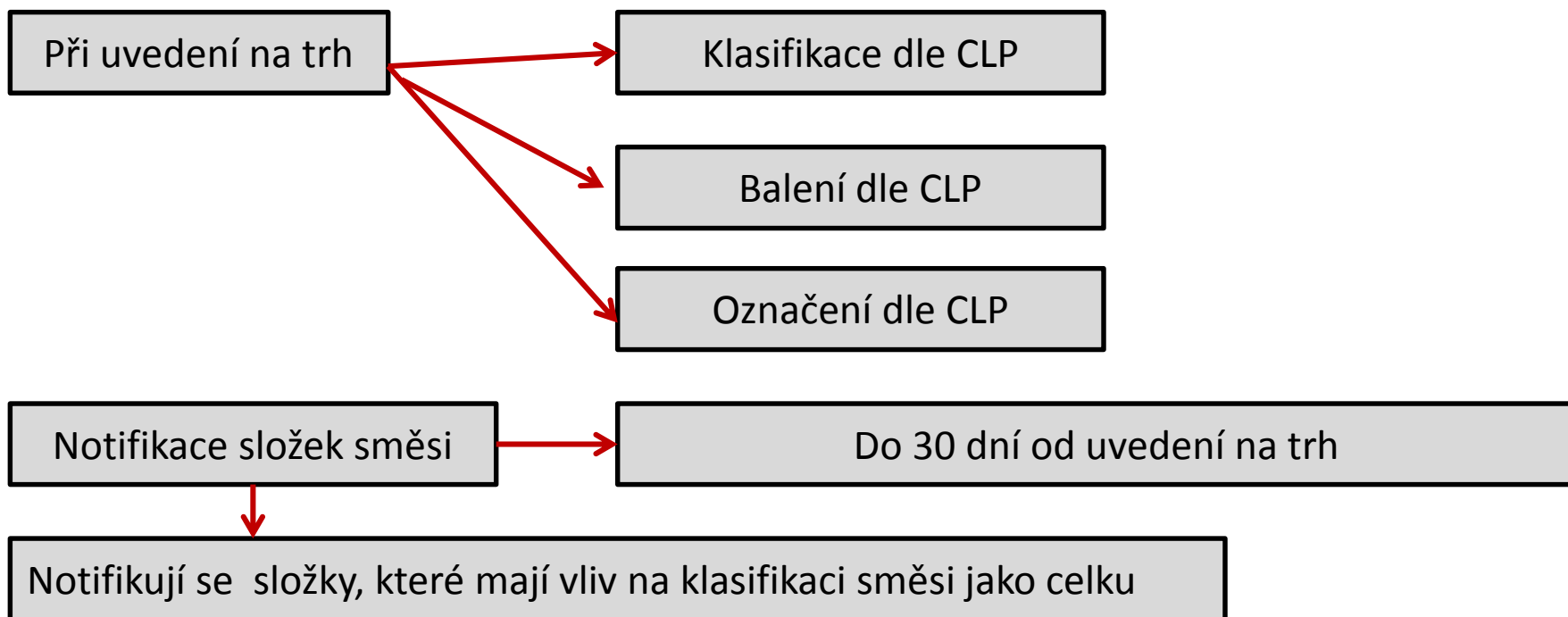
Má povinnost notifikovat látky

za stejných podmínek jako výrobce

Firma chce dovést látku (směs) ze země mimo EU..

1. Před vstupem do EU musí být látka (směs) řádně zabalena
2. Musí mít označení dle země kam je dovážena a to přesně v souladu s CLP (dovoz = uvedení na trh)
3. Podmínky označení platí i pro dovoz pro vlastní potřebu.
4. Nejpozději, kdy lze u nás česky označit je poté, co látka (směs) dorazí do skladu odběratele.
5. Označení musí být v souladu s oddílem 2.2 bezpečnostního listu (za list zodpovídá dovozce).

Klasifikace složek směsi a směsi jako celku (minimálně její kontrola)

Složky do směsi nakupuje v EU (splňují CLP) nebo dováží

U složek, které se dovážejí platí povinnosti dovozce včetně notifikace

Při uvedení na trh

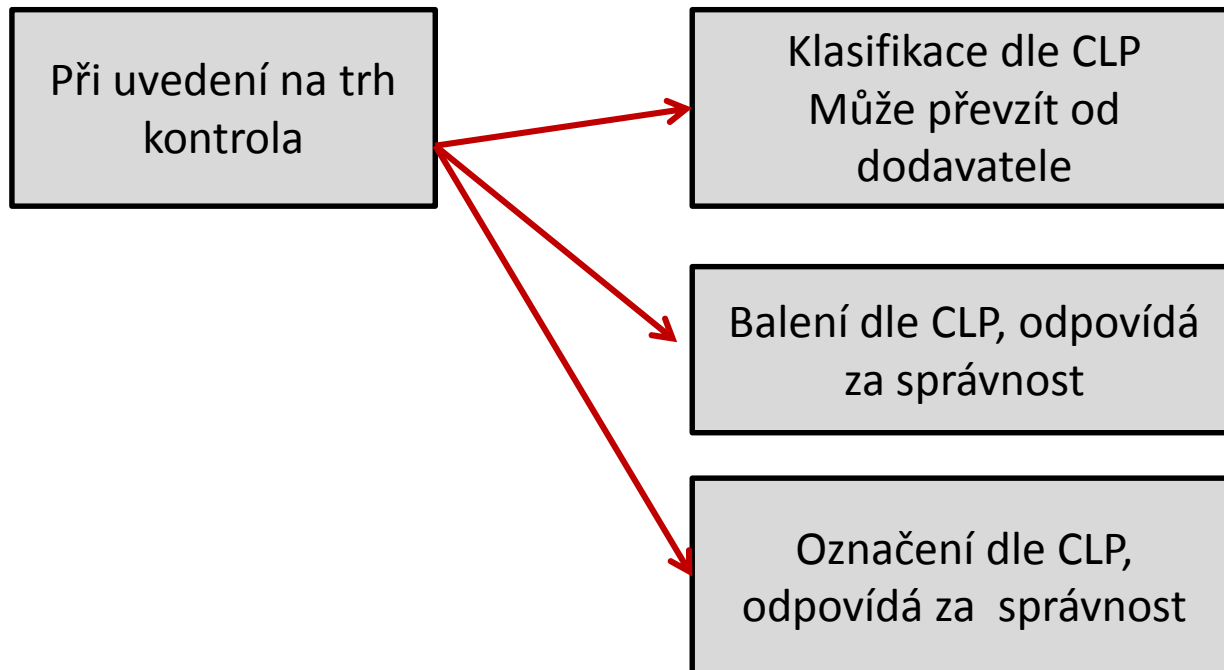
Klasifikace dle CLP

Balení dle CLP

Označení dle CLP

Výrobce směsi může převzít klasifikaci složek svého dodavatele

Směsi a látky nakupuje v EU (splňují CLP)

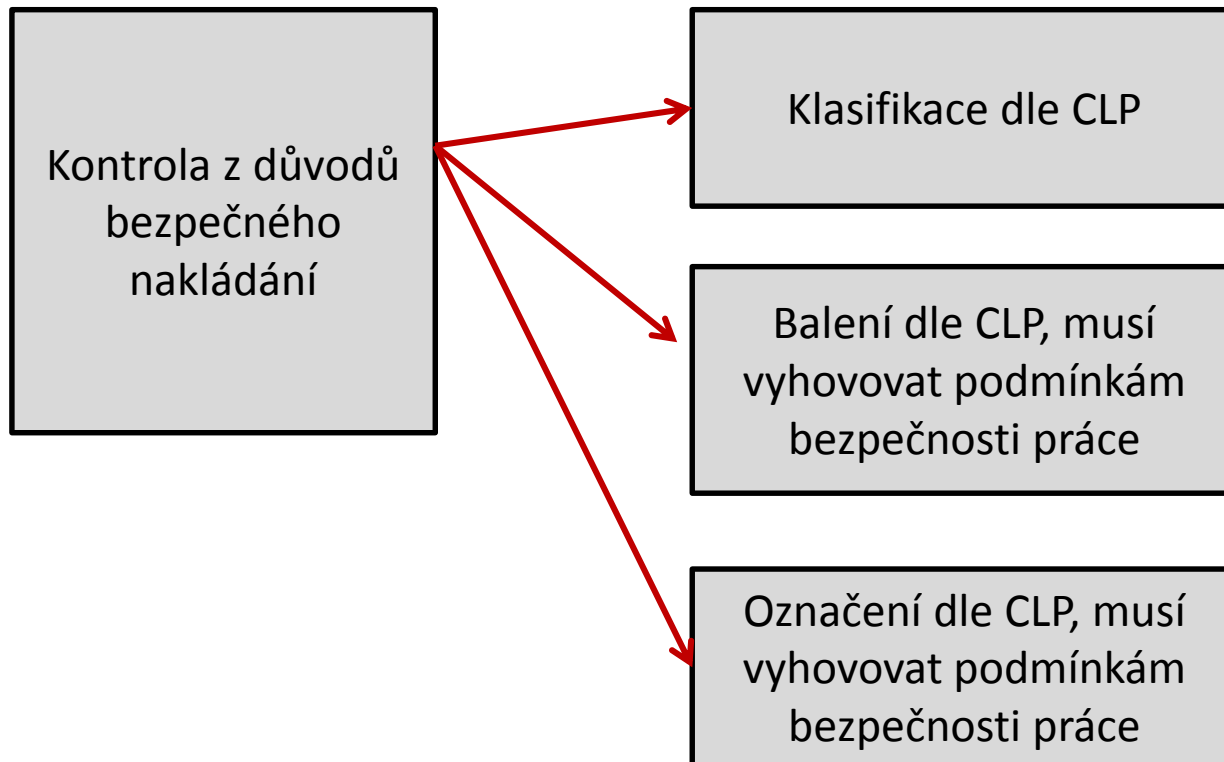
Předměty se neoznačují podle CLP

Výjimka jsou výbušné předměty, které se označují podle CLP pro výbušniny

Povinnosti spotřebitele dle nařízení REACH

Spotřebitel nemá dle CLP žádné povinnosti

Neuvádí na trh, látky a směsi používá pro vlastní potřebu

Bezpečnostní list

**Kdy se sestavuje
bezpečnostní list ?**

**Látka je klasifikována
jako nebezpečná.**

**Směs je klasifikována jako
nebezpečná.**

**Pozor na směsi
v obalu**

**Směs obsahuje složky PBT
a/nebo vPvB a/nebo
SVHC**

**Směs není klasifikována jako
nebezpečná, ale obsahuje nebezpečné
složky.
*Bezpečnostní list na vyžádání.***

**Bezpečnostní list není třeba vystavovat na předměty ani na látky
uvolňující se z předmětu.
Na látky, které nejsou nebezpečné a na směsi, které nejsou nebezpečné
a neobsahují nebezpečné složky nad povolené limity.**

**Kdo sestavuje
bezpečnostní list?**

Odborně způsobilá osoba

V nařízení REACH **není uvedena žádná definice** odborně způsobilé osoby. Obecně se jedná o osobu (nebo několik osob), která má vzhledem k absolvování školení a díky zkušenostem a nepřetržitému vzdělávání dostatečné znalosti pro sestavení příslušných oddílů bezpečnostního listu nebo celého bezpečnostního listu.

**Kdo je odborně
způsobilá osoba?**

Dodavatelé látek a směsí zajistí, aby odborně způsobilé osoby byly řádně vyškoleny, včetně opakovacího školení.

Jak zajistí dodavatelé školení odborně způsobilých osob?

V nařízení REACH není uvedena žádná konkrétní informace o tom, jaké školení by odborně způsobilá osoba měla absolvovat, nebo zda by měla navštěvovat zvláštní kurz či složit úřední zkoušku.

Jakým způsobem a kdy se poskytuje bezpečnostní list?

Bezpečnostní list se poskytuje zdarma v tištěné nebo elektronické podobě **nejpozději v den, kdy je látka nebo směs poprvé dodána.**

Stačí odkaz na www stránky mé firmy, kde jsou listy uveřejněny?

Pouhé uveřejnění kopie BL (nebo jeho revize) na internetových stránkách samo o sobě nelze považovat za splnění povinnosti ve smyslu „**poskytnutí**“

V případě elektronického „poskytnutí“ je proto **přijatelné dodání BL** (a příslušných připojených scénářů expozice) **ve formě přílohy e-mailu ve formátu, který je obecně přístupný všem příjemcům**

Předání BL musí být **prokazatelné** (dokladovatelné kontrole)

V jakém jazyce se poskytuje bezpečnostní list?

Nerozhodne-li daný členský stát jinak, dodává se bezpečnostní **list v úředním jazyce nebo jednom z úředních jazyků každého členského státu, v němž je látka nebo směs uvedena na trh.**

Je-li látka nebo směs uváděna na trh v ČR dodává se bezpečnostní list **v češtině.**

Je-li k BL připojen expoziční scénář platí na něj stejné jazykové požadavky jako na BL.

Co je expoziční scénář ?

Musí být bezpečnostní list vždy v českém jazyce ?

Vždy v případě **dovozu** ze třetí země

Vždy, když látku nebo směs dáváme dál – **uvádíme na trh ČR**

Musí být bezpečnostní list v českém jazyce i v případě nákupu v EU pro vlastní potřebu?

Nákup pro vlastní potřebu není uvedení na trh.

Dle REACH by měl být česky.....

v praxi ale.....

**Jak seznámit
zaměstnance
s informacemi z BL ?**

**Je předepsáno, že musí být
zaměstnanci seznámeni, ale není
řečeno jak.
Způsob seznámení je na
zaměstnavateli.**

**Je nutné
archivovat všechny
„staré“
bezpečnostní listy**

**Archivují se podklady k tvorbě
BL.**

**Jak dlouho je
nutné podklady
archivovat ?**

**Po dobu uvádění na trh.
Dalších deset let po ukončení
uvádění na trh.**

Kdy se BL reviduje?

Jakmile jsou k dispozici **nové informace**,
které mohou ovlivnit opatření k **řízení rizik**,
nebo **nové informace o nebezpečnosti**.

Po udělení nebo zamítnutí **povolení**.

Po uložení **omezení**.

Bezpečnostní list v praxi

Viz příložený soubor

Nakládání s chemickými látkami

Zákon 267/2015 kterým se mění zákon 258/2000 Sb., § 44a a § 44b

§ 44a

Při nakládání s chemickými látkami a směsmi je potřeba určitá obezřetnost vždy.

Zákon vymezuje vlastnosti látek a směsí, na které musí být v souladu s tímto zákonem brán zvláštní zřetel, a které podléhají posouzení nakládání orgány ochrany veřejného zdraví.

Nakládání s nebezpečností (zákon hovoří o látkách **vysoce toxických**)

T+

Acute Tox. 1

Acute Tox. 2

R26
R27 nebo
R28 kombinace

H300
H310
H330

H300
H310
H330

Musí být zajištěno **odborně způsobilou osobou**

Na tyto nebezpečnosti musí být na pracovišti **písemná pravidla** projednaná s místně příslušnou hygienou.

Skladování pod „uzamčením“

Evidence příjmu a výdeje těchto látek

Povinné školení nakládajících osob osobou odborně způsobilou jednou za 2 roky.

Nakládání s nebezpečností (zákon hovoří o **látkách toxických**)

T**Acute Tox. 3****STOT SE 1**

H370

STOT RE 1

H372

R23

R24 nebo

R25 kombinace

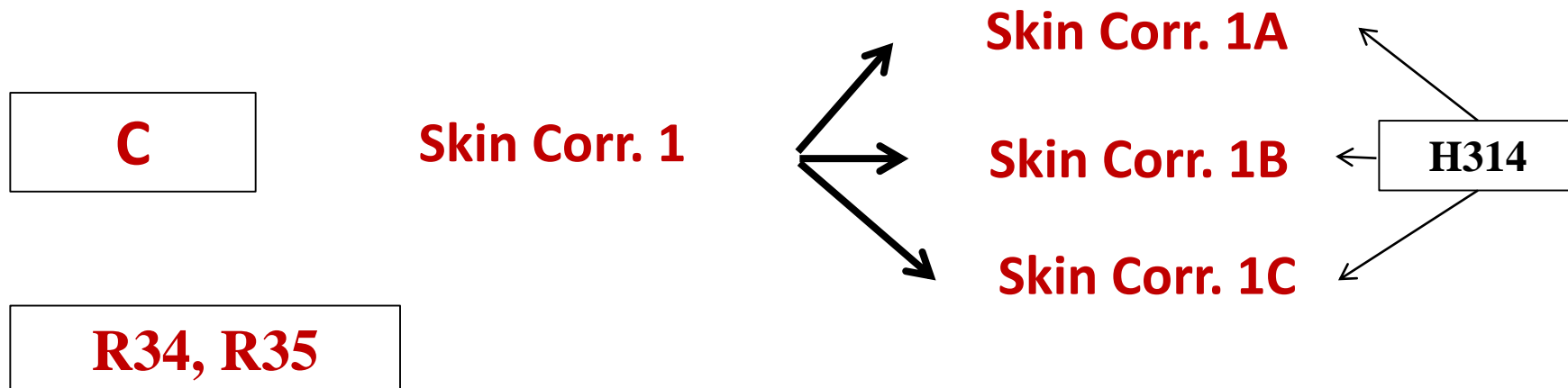
H301

H311

H331

Na tyto nebezpečnosti musí být na pracovišti písemná pravidla projednaná s místně příslušnou hygienou.

Nakládání s nebezpečností (zákon hovoří o látkách žíravých)

Na tyto nebezpečnosti musí být na pracovišti písemná pravidla projednaná s místně příslušnou hygienou.

Nakládání s nebezpečností :

Karcinogenní kategorie **1** (R45, R49) nebo **2** (R45, R49) ,

Karcinogenita kategorie **1A** nebo **1B** (H350, H350i)

Mutagenní kategorie **1** (R46) nebo **2** (R46),

Mutagenita v zárodečných buňkách kategorie **1A** nebo **1B** (H340)

Toxické pro reprodukci kategorie **1** (R60, R61) nebo **2** (R60, R61) ,

(Kombinace R60-61, R60-63, R61-62)

Toxicita pro reprodukci kategorie **1A** nebo **1B**

(H360F, H360D, H360FD, H360Fd, H360 Df)

Na tyto nebezpečnosti musí být na pracovišti písemná pravidla projednaná s místně příslušnou hygienou.

Písemná pravidla pro R a H věty:

T+ (R26, R27, R28 + kombinace) (*Pozor na kombinované věty pro dlouhodobou vysokou toxicitu*)

Acute Tox. 1 (H300, H310, H330) , **Acute Tox. 2** (H300, H310, H330)

T, (R23, R24, R25 + kombinace) (*Pozor na kombinované věty pro dlouhodobou toxicitu*)

Acute Tox. 3 (H301, H311, H331)

STOT SE 1 (H370)

STOT RE 1 (H372)

Písemná pravidla pro R a H věty:

C, (R34, R35)

Skin Corr. 1A, 1B a 1C (H314)

Karcinogenní kategorie **1** (R45, R49) nebo **2** (R45, R49) ,

Karcinogenita kategorie **1A** nebo **1B** (H350, H350i)

Mutagenní kategorie **1** (R46) nebo **2** (R46),

Mutagenita v zárodečných buňkách kategorie **1A** nebo **1B** (H340)

Toxické pro reprodukci kategorie **1** (R60, R61) nebo **2** (R60, R61) ,

(Kombinace R60-61, R60-63, R61-62)

Toxicita pro reprodukci kategorie **1A** nebo **1B**

(H360F, H360D, H360FD, H360Fd, H360 Df)

Písemná pravidla

Pravidla o bezpečnosti, ochraně zdraví a ochraně životního prostředí při práci s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky.

Měly by obsahovat alespoň: (*není osnova – sestaveno dle praxe*)

1. Identifikace pracoviště, pro které jsou pravidla vydávána
2. Informace o vyjmenovaných nebezpečných vlastnostech látek a směsí
3. Základní zásady bezpečné manipulace a skladování
4. Příznaky akutní a chronické otravy
5. Předlékařská první pomoc
6. Postup při nehodě, včetně vybavení zaměstnanců OOPP pro případ nehody, vybavení pracoviště asanačními prostředky i jejich uložení.

Text pravidel je právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba **povinna projednat s orgánem ochrany veřejného zdraví** příslušným podle místa činnosti.

Souhrn

Písemná pravidla musí být na nebezpečnost:

Dle zákona:

T+, T, C, CMR kat. 1 a 2

Dle CLP:

Acute Tox. 1, 2 a 3

STOT SE 1 (Toxicita pro specifické cílové orgány – jednorázová expozice)

STOT RE 1 (Toxicita pro specifické cílové orgány – opakovaná expozice)

Skin Corr. 1.. (podkategorie korozivní kategorie 1A, 1B, 1C)

CMR 1A a 1B

Písemná pravidla nemusí být na vlastnost **Eye Dam. 1 H318**

Eye Dam 1 není žíravost

V praxi budou vedle sebe obaly značené:

Nebezpečí

H318 Způsobuje vážné poškození očí.

+ P věty např.:

P303+P361+P353 PŘI ZASAŽENÍ OČÍ: Několik minut opatrně vyplachujte vodou. Vyjměte kontaktní čočky, jsou-li nasazeny a pokud je lze vyjmout snadno. Pokračujte ve vyplachování.

PRAVIDLA

Nebezpečí

H314 Způsobuje těžké poleptání kůže a poškození očí.

+ P věty např.:

P303+P361+P353 PŘI ZASAŽENÍ OČÍ: Několik minut opatrně vyplachujte vodou. Vyjměte kontaktní čočky, jsou-li nasazeny a pokud je lze vyjmout snadno. Pokračujte ve vyplachování.

§ 44b

Odborná způsobilost

**Písemná pravidla
ukázka**

Písemná pravidla k nakládání

Firma: Hypermarket

Za sokolovnou 652, 100 00 Praha

Pravidla jsou určena pro provozovny uvedené na konci dokumentu

Adresa

Název směsi: **PIRIMOR 50 WG**

Vzhled: modrozelené až zelené granule

Nebezpečné složky: pirimicarb

Klasifikace směsi:	<u>Acute Tox. (Oral)</u> 3	H301
	<u>Eye Irrit. 2</u>	H319
	<u>Acute Tox. (Inhalation)</u> 4	H332
	<u>Aquatic Acute 1</u>	H400
	<u>Aquatic Chronic 1</u>	H410

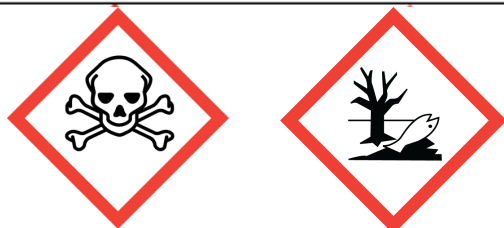
**Údaje o
nebezpečnosti
celé směsi**

Nebezpečnost:

Toxický

Vysoce toxický pro vodní organismy s dlouhodobými účinky

Signální slovo: **NEBEZPEČÍ**

**Nebezpečnost
celé směsi**

H věty	H301 Toxický při požití H332 Zdraví škodlivý při vdechování H319 Způsobuje vážné podráždění očí H410 Vysoce toxický pro vodní organismy, s dlouhodobými účinky
P věty	P102 Uchovávejte mimo dosah dětí P261 Zamezte vdechování prachu P280 Používejte ochranné brýle, obličejový štít P305 + P351 + P338 PŘI ZASAŽENÍ OČÍ: opatrně vyplachujte vodou několik minut. Vyjměte kontaktní čočky, jsou-li nasazeny. Pokračujte ve vyplachování. P301 + P310 PŘI POŽITÍ: Okamžitě volejte lékaře P337+ P313 Přetrvává-li podráždění očí: vyhledejte lékařské ošetření P391 Uniklý produkt seberte. P501 Odstraňte obal a obsah bezpečným způsobem v souladu s předpisy o odpadech.

Místo nakládání: **prodejna, sklad v zázemí prodejny**

V prodejně i ve skladu se nakládá s uzavřenými obaly, nedochází k rozdělování obalů, přesypání. Při běžném nakládání nedochází ke kontaktu s toxickou náplní výrobků.

**Způsob
a místo
nakládání**

Ochranné pracovní pomůcky:

Velmi omezené nakládá se s uzavřenými obaly

Ochrana dýchacích orgánů	Při běžném nakládání s uzavřenými obaly není nutná
Ochrana rukou	Při nakládání s uzavřenými obaly použít běžné ochranné rukavice.
Ochrana očí	Při nakládání s uzavřenými obaly není nutná
Ochrana kůže a těla	Při nakládání s uzavřenými obaly žádná zvláštní opatření, doporučen obvyklý pracovní oděv.
Hygienická opatření	Dodržujte bezpečnostní předpisy pro manipulaci s chemikáliemi. Před pracovní přestávkou a ihned po skončení manipulace s výrobkem si umyjte ruce. Při používání nejezte, nepijte a nekuřte

Pokyny při práci se směsí:

Obecně	Na pracovišti musí být k dispozici voda. Zdroj vody je v zázemí prodejny. Lékárnička pro první pomoc je umístěna v kanceláři vedoucího.
Pokyny pro skladování	Skladujte v originálním dobře uzavřeném balení v suchých, chladných a dobře větraných prostorách. Chraňte před přímým slunečním svitem, mrazem a vlhkostí. Uchovávejte odděleně od potravin, nápojů a krmiv. Skladovací teplota: od +5 °C do + 35 °C
Pokyny pro nakládání	<u>Nejíst a nepít</u> při práci s výrobkem. Neotevírat obaly s výrobkem na pracovišti a vyhnout se tak přímému kontaktu s látkou. Manipulaci s výrobkem provádět tak, aby nedošlo k úniku látky do okolí.

Požadavky hygieny

Uzpůsobeno požadavkům hygieny

Pravidla laické první pomoci při zasažení směsí

<p>Zasažení oka:</p>	<p>Ihned vyplachujte oči proudem tekoucí vody, rozevřete oční víčka (třeba i násilím); pokud má postižený kontaktní čočky, neprodleně je vyjměte. Výplach provádějte 10-15 minut. Přetrvávají-li příznaky (zarudnutí, pálení, pocit cizího tělesa v oku, špatné vidění) zajistěte co nejrychleji lékařské, pokud možno odborné ošetření. Podle situace volejte záchrannou službu.</p>
<p>Zasažení kůže:</p>	<p>Odložte kontaminovaný oděv, prstýnky, náramky. Protože kůže snadno absorbuje karbamáty, sejměte i obuv, byla-li zasažena. Zasažené části pokožky včetně nehtů, popř. vlasů, jsou-li zasaženy, opakovaně umyjte pokud možno teplou vodou a mýdlem. Kontakt se zasaženými částmi oděvu představuje riziko pro zachránce. Podle situace volejte záchrannou službu nebo zajistěte lékařské ošetření</p>
<p>Vdechování:</p>	<p>Okamžitě přerušete expozici, dopravte postiženého na čerstvý vzduch (pozor na kontaminovaný oděv). Zajistěte tělesný i duševní klid, chraňte postiženého před chladem. Objeví-li se známky otravy karbamáty, zajistěte lékařskou pomoc V případě nouze, pokud dojde k bezvědomí uložte postiženého do stabilizované polohy, udržovat v teple, osobě v bezvědomí nikdy nic nepodávat nic ústy, pokud postižený nedýchá zahájit umělé dýchání a ihned přivolat pomoc lékaře.</p>

Požítí	Pokud je postižený při vědomí a nemá-li křeče, uklidněte jej a dejte vypít asi ½ L vody, podejte aktivní uhlí v dávce 1 g/kg váhy (většinou pro dospělé 60-90 g, pro děti 25-50 g), a to nejpozději do jedné hodiny po expozici. Zvrací-li postižený, umístěte jej do stabilizované polohy na boku (hlava níže než boky), aby nedošlo k vdechnutí zvratků. Okamžitě vyhledejte lékařskou pomoc a ukažte štítek/etiketu popř. obal přípravku nebo bezpečnostní list.
<p>Jedná se o směs obsahující toxickou látku vyžadující v případě expozice při příznacích otravy podání specifického <u>antidota</u> lékařem.</p> <p>Příznaky otravy karbamáty: Obvykle se objevují do 30 minut až 2 hodin. Jsou shodné s otravou organofosfáty. Může se objevit slzení, slinění, zvracení, bolesti břicha, průjem, zúžení zornic, zpomalení tepu, svalové záškuby, křeče, svalová slabost, dezorientace, neklid, v krajním případě bezvědomí a útlum dýchání.</p> <p>Okamžitá lékařská pomoc a zvláštní ošetření při otravě karbamáty: Okamžitá lékařská pomoc je nutná. O použití terapie rozhoduje lékař. <u>Antidotem</u>, které aplikuje lékař, je atropin. Veškeré podrobné informace pro lékaře poskytuje bezpečnostní list nebo lze postup první pomoci konzultovat s Toxikologickým informačním střediskem. Telefon je uveden na konci dokumentu.</p>	

Postup při nehodě

Preventivní opatření na ochranu osob:	Při vysypání směsi z obalu zabraňte tvorbě prachu a styku s kůží a očima. Zabránit přístupu nepovolaných osob.
Postup při vysypání:	Předpokládá se, že při manipulaci s uzavřenými obaly o malém objemu může dojít, při poškození obalu, pouze k malému úniku nebezpečného přípravku. Při jeho likvidaci použít ochranné rukavice a vhodný ochranný oděv. <u>Přípravek se snadno vstřebává kůží, proto je nutné zamezit její expozici.</u> Vysypané množství opatrně zamést a umístit do speciální označené nádoby, kterou je možné uzavřít. Kontaminované místo očistit důkladným omytím vodou.
Zvláštní nebezpečí	Při manipulaci s uzavřenými obaly na pracovišti žádné zvláštní nebezpečí nehrozí.

Ochrana životního prostředí

Obal po použitém výrobku je nebezpečným odpadem.

Zbytky přípravku jsou nebezpečným odpadem. Nemísit s komunálním odpadem.

Důležitá telefonní čísla

Rychlá záchranná služba	155
Hasiči	150
Policie ČR	158
Integrovaný záchranný systém	112
Toxikologické informační středisko, Na Bojišti 1, 128 08 Praha 2	224 915 402 224 919 293

Revize	Datum	Obsah	Připravil
0		První vydání	Ing. Krejsová

Adresy provozoven Pardubický kraj

Pardubice	
Chrudim	

Pravidla laické první pomoci při zasažení směsí

Zasažení oka:	Ihned vyplachujte oči proudem tekoucí vody, rozevřete oční víčka (třeba násilím); pokud má postižený kontaktní čočky, neprodleně je vyjměte. V žádném případě neprovádějte neutralizaci! Výplach očí provádějte 10-30 minut od vnitřního koutku k zevnímu, aby nebylo zasaženo druhé oko. Podle situace volejte záchrannou službu. Zajistěte co nejrychleji odborné ošetření. K vyšetření musí být odeslán každý i v případě malého zasažení.
----------------------	---

Hygieny

Původní text

Zasažení oka:	Co nejrychleji vypláchnout oči velkým množstvím vody (provádět cca 15 - 20 min) při otevřených víčkách. Pokud má postižený kontaktní čočky je nutné je vyjmout. Oční víčka je třeba rozevřít i násilím. Postiženého dopravit k <u>očnímu lékaři</u> na ošetření. Hrozí poškození zraku.
----------------------	---

Pravidla laické první pomoci při zasažení směsí

<i>Zasažení kůže:</i>	Před mytím nebo v jeho průběhu sundejte prstýnky, hodinky, náramky, pokud jsou v zasažení kůže. Zasažená místa oplachujte proudem pokud možno vlažné vody po dobu 10-30 minut; nepoužívejte kartáč, mýdlo ani neutralizaci, poleptané části kůže překryjte sterilním obvazem, na kůži nepoužívejte masti ani jiná léčiva. Podle situace volejte záchrannou službu nebo zajistěte lékařské ošetření.
-----------------------	---

Hygieny

Původní text

<i>Zasažení kůže:</i>	Co nejrychleji omývat postižené místo dostatkem, pokud možno vlažné vody, po dobu cca 15 minut. Odstranit kontaminovaný oděv. Zasažené části kůže překrýt sterilním obvazem vyhledat lékařskou pomoc.
-----------------------	---

Pravidla laické první pomoci při zasažení směsí

<i>Vdechování:</i>	Rychle s ohledem na vlastní bezpečnost dopravte postiženého na čerstvý vzduch, nenechte ho chodit. Podle situace proveďte výplach dutiny ústní, případně nosu vodou. Převlečte postiženého v případě, že je chemickou směsí zasažen oděv. Zajistěte postiženého proti prochladnutí. Podle situace volejte záchrannou službu, případně zajistěte lékařské ošetření vzhledem k nutnosti dalšího sledování po dobu nejméně 24 hodin.
--------------------	---

Hygieny

Původní text

<i>Vdechování:</i>	<p>Pokud dojde k inhalaci výparů nebo aerosolu žíravé látky vyvézt postiženou osobu na čerstvý <u>vzduch</u> a ihned vyhledat lékařskou pomoc.</p> <p>V případě nouze, pokud dojde k bezvědomí uložit postiženého do stabilizované polohy, udržovat v teple, osobě v bezvědomí nikdy nic nepodávat nic ústy, pokud postižený nedýchá zahájit umělé dýchání a ihned přivolat pomoc lékaře.</p>
--------------------	---

Pravidla laické první pomoci při zasažení směsí

<i>Požitií</i>	<p>NEVYVOLÁVAT ZVRACENÍ, OKAMŽITĚ VYPLÁCHNOUT ÚSTNÍ DUTINU VODOU, pro úlevu od bolesti lze podat postiženému vypít max. 2dl chladné vody ke zmírnění tepelného účinku žíraviny. Nevhodné jsou sodovky ani minerálky (uvolnění oxidu uhličitého). Větší množství požité tekutiny není vhodné, mohlo by vyvolat zvracení a případné vdechnutí žíraviny do plic. K pití se postižený nesmí nutit, zejména má-li bolesti v ústech nebo v krku. V tom případě nechtě postiženého pouze vypláchnout ústní dutinu ústní vodou. NEPODÁVAT AKTIVNÍ UHLÍ! (začernění způsobí obtížnější vyšetření stavu zažívacího traktu a u kyselin a louhů má nepříznivý účinek). Nepodávat žádné jídlo. Nepodávat nic ústy, pokud je postižený v bezvědomí, nebo má-li křeče. Podle situace volejte záchrannou službu nebo zajistěte co nejrychleji lékařské ošetření.</p>
----------------	--

Hygieny

Původní text

<i>Požitií</i>	<p>Vypláchnout ústa vodou, vypít asi 1/2 l vlažné vody. Nikdy nevyvolávat zvracení. Vyhledat ihned lékařskou pomoc. Zajistit rychlou lékařskou pomoc.</p>
----------------	---

Postup při nehodě

<i>Preventivní opatření na ochranu osob:</i>	Při vylití směsi z obalu nevdechovat výpary, zabránit styku s kůží a očima. Zabránit přístupu nepovolaných osob.
<i>Postup při vylití:</i>	Předpokládá se, že při manipulaci s malými obaly a malým objemem čistící kapaliny, může dojít pouze k malému úniku nebezpečné kapaliny. Při jeho likvidaci použít ochranné rukavice. Rozlité množství <u>zasypat sorbentem</u> (sorbent (písek) je k dispozici v zázemí prodejny), nasáklý sorbent umístit do vhodného odpadního kontejneru, místo očistit běžným omytím vodou.
<i>Zvláštní nebezpečí</i>	Jedná se o výrobky, které jsou používány i spotřebiteli v domácnosti. Při manipulaci na pracovišti, při použití doporučených ochranných pomůcek, žádné zvláštní nebezpečí nehrozí.

Hygieny

Původní text

<i>Postup při vylití:</i>	Předpokládá se, že při manipulaci s uzavřenými obaly o malém objemu může dojít pouze k malému úniku nebezpečné kapaliny. Při jeho likvidaci použít ochranné rukavice. Rozlité množství naředit vodou, setřít a místo očistit omytím vodou.
---------------------------	--

1. Nařízení **REACH** a **CLP**
2. **Značení** nebezpečných chemických látek a směsí
3. **Nakládání** s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi
4. Souhrn povinností dodavatelského řetězce

Nařízení REACH – registrace

Týká se výrobců a dovozců látek nad 1 tunu
Dovozců směsí

Nařízení REACH – hodnocení

Týká se registrantů

Nařízení REACH – povolování

Týká se celého řetězce pokud používá látky s povolením
nebo v procesu povolování

Nařízení REACH – omezování

Týká se celého řetězce, je třeba dodržovat podmínky
omezení v příloze XVII

Nařízení CLP – klasifikace

Všechny látky a směsi musí mít zhodnocené nebezpečné vlastnosti (výrobce, dovozce, následný uživatel)

Nařízení CLP – balení

Týká se celého řetězce

Notifikace
vyráběných
a dovážených látek

Nařízení CLP – označování

Týká se dodavatelů – celého řetězce

Oznamování do
databáze CHLaP

Nařízení REACH – bezpečnostní list

Povinnost předávat BL v rámci celého řetězce směrem dolů

Nebezpečnost – vysoce toxický

Dle CLP (1272/2008)

Výstražný symbol nebezpečnosti

Signální slovo: **NEBEZPEČÍ**

Standardní věty o nebezpečnosti

H věty

..(dle čísla věty) **Může způsobit smrt**

H330 Při vdechování..

H310 Při styku s kůží..

H300 Při požití ..

Nebezpečnost – žíravost

Dle CLP (1272/2008)

Výstražný symbol nebezpečnosti

Signální slovo: **NEBEZPEČÍ**

Standardní věty o nebezpečnosti

H věty

H314 Způsobuje poleptání a vážné poškození očí

**Situace kdy grafický symbol
žíravosti neznačí žíravost**

**Pouze pro označení dle CLP
(1272/2008)**

Podmínky pro nakládání ale
podobné jako u žíravosti,
protože látky a směsi takto
značené mohou vážně
poškodit oči

Signální slovo: **NEBEZPEČÍ**

Standardní věta o nebezpečnosti

H věta

H318 Způsobuje vážné poškození očí

Nebezpečnost –toxický

Dle CLP (1272/2008)

Výstražný symbol nebezpečnosti

Signální slovo: **NEBEZPEČÍ**

Standardní věty o nebezpečnosti

H věty

..(dle čísla věty) **Toxický při**

H331 vdechování.

H311 styku s kůží.

H301 požití.

Nebezpečnost – CMR

Dle CLP (1272/2008)

Výstražný symbol nebezpečnosti

Signální slovo: **NEBEZPEČÍ**

Standardní věty o nebezpečnosti

H věty

H350, H350i (C)

H340 (M)

H360F, H360D, H360FD, H360Fd,

H360Df (R)

Fyzikálně chemické nebezpečí

Výbušniny
Samovolně reagující
látky
Organické peroxidy

Oxidující
(plyny, kapaliny, tuhé
látky)

Hořlavé (plyny, aerosoly, kapaliny, tuhé látky)
Samovolně reagující látky
Organické peroxidy
Pyroforické (kapaliny, tuhé)
Samozahřívající se látky
Látky při styku s vodou uvolňující hořlavé plyny

Nebezpečí pro zdraví

Akutní toxicita 4
Dráždivost (oko, kůže)
Senzibilizace kůže
STOT SE 3

Senzibilizace dýchacích orgánů
Toxicita pro specifické cílové orgány jednorázová
i opakovaná expozice
Nebezpečí při vdechnutí

Nebezpečí pro životní prostředí

Nebezpečný pro ozónovou vrstvu

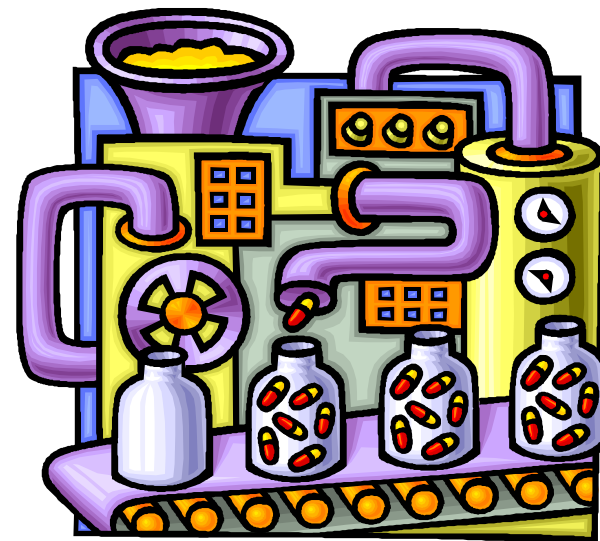

Nebezpečný pro vodní prostředí

Nakládání s CHLS

- **Používání**
- **Skladování**
- **Balení**
- **Označování**
- **Vnitropodniková doprava**

Ochrana zdraví

Při práci s CHLS nepít, nejíst a nekouřit !!!

Nosit OOPP !!!

Ochrana zraku

Ochrana dýchacích orgánů

Nakládání s CHLS - používání

Ochrana zdraví

Ochrana rukou

Ochrana těla

Registrace

Notifikace (látka)

Povolení

CHLaP (směs)

Uvádí na trh

Klasifikace

Balení

Označení

Bezpečnostní list

**Písemná pravidla pro určité nebezpečnosti
Přístup zaměstnanců k informacím z bezpečnostního listu**

VŽDY uvádí na trh

Registrace

Klasifikace

Notifikace (látka)

Balení

Povolení

Označení

CHLaP (směs)

Bezpečnostní list

**Písemná pravidla pro určité nebezpečnosti
Přístup zaměstnanců k informacím z bezpečnostního listu**

Povolení

CHLaP (směs)

**Písemná pravidla pro určité
nebezpečnosti
Přístup zaměstnanců k informacím z
bezpečnostního listu**

Uvádí na trh

Klasifikace

Balení

Označení

Bezpečnostní list

Povolení

CHLaP (směs) pokud nakupuje v EU a jako první uvádí na trh

Písemná pravidla pro určité nebezpečnosti (sklad)
Přístup zaměstnanců k informacím z bezpečnostního listu (sklad)

Uvádí na trh

Klasifikace (kontrola)

Balení (odpovídá)

Označení (odpovídá)

Bezpečnostní list
(odpovídá)